

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Ялофшлэн агъэлъэшынэу къариуагъ

Тыгуасэ, тыгъэгъазэм и 29-м, гъогузеклоныр щынэгъончъэнымкIэ Комиссиену АР-м щызэхашагъэм зэхэсыгъо илагъ. Ар зэрицагъ АР-м и Премьер-министрэу, комиссиен итхьаматэу КъумпIыл Муратэ. Зэхэсыгъор къызэлуиыхэзэ, ащ тигъогухэм хъугъэ-шлагъэу ашагъэунэфырэ, ахэм цыфэу ахэклаудэрэм, шъобжхэр ахэзыыхэрэм япчъагъэ узыгъэгумэкIын Iофыгъоу зэрэщытыр, Iофхэр нахьышIу зэрэмыхъугъэхэр ахэм къызэраушыхъатыр къыхигъэщыгъ.

— Зы нэбгырэ хэклаудэми бэ, нэбгыри 100-м ехъур тхьамыклагъу, — къылуагъ ащ. — Джыри мары мэфэкI мафэхэр къэкIоштых, ешъоштыр а уахътэм нахьыбэ зэрэхъурэр, рулым зэрэкIэрытIысхъэрэр хэткIи шъэфэп. А зэпстэур къыдалытэнышI ГИБДД-м иинспекторхэм ямызакъоу, муниципальнэ образованиехэм япачэхэми ялофшлэн агъэлъэшын фае.

АР-м хэгъэгъу клоцI IофхэмкIэ и Министерствэ ГИБДД-мкIэ и ГъэIорышIанIэ ипачэу Лыхъэсэ Юрэ идоклад къызэрэщылуагъэмкIэ, мээ 11-м къыклоцI пстэумкIи хъугъэ-шлагъэ 518-у республикэм игъогухэм атыхъухъагъэм нэбгыри 116-рэ ахэклодагъ, 633-мэ шъобжхэр атешагъэ хъугъэ. Ахэр нахьыбэу къызыхэкIыхэрэм, япчъагъэ нахь макIэ хъуным фэшI Iофхъабзэу зэшIуахыхэрэм, районхэмрэ къалэхэмрэ мы лъэныкъом-

кIэ ашагъэацIэхэрэм, шыклагъэу ялэхэм къаегушылагъ.

Доклад ужым Правительствэм ипачэ ежъ ГИБДД-м илофшлэни шыклагъэу хилъагъохэрэм къакигъэтхыгъ, нахьыбэу аналэ зытырагъэтын фаехэм къашыуцугъ. Районхэмрэ къалэхэмрэ япачэхэм джыри зэ закыфигъаззэ, къыхъащт илээсым иапэрэ мазэхэм гъогурыкIоным фэгъэхыгъэу «Iэ-нэ хъураехэр» зэхашэнхэу, общественнэ организациехэм, дин конфессияхэм, къэбар жъугъэм иамалхэм ялыкIохэр къарагъэблэгъэнхэу къариуагъ.

Нэужым республикэм игъогухэм языхтэ, хъугъэ-шлагъэу атыхъухъэхэрэм апкъ къыкIыкIэ шъобж зытешагъэ хъухэрэм медицинэ IэпыIэгъу зэраратырэм, нэмыкIхэм атегушылагъэх.

ХЪУТ Нэфэст.

Сурэтыр Iэшынэ Аслъан къытырихыгъ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илээсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриIэу Iоф зэришIэрэм, гъэсэныгъэм ылъэныкъокIэ къэралыгъо политикэм ипхырышын иIахьышхо зэрэхышIыхэрэм, общественнэ IофшIэным чанэу зэрэхэлажхэрэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тамыгъэу «Закон. Пшъэрыл. Цыфыгъ» зыфиIорэр фагъэшъошагъ Машина Марыет Мэхъудэ ыпхъум, гъэсэныгъэ зышарагъэгъотырэ Адыгэ республикэ специальнэ (коррекционнэ) еджэпIэ-интернатим урысыбзэмрэ литературэмрэкIэ икIэлэгъаджэ.

Илээсыбэ хъугъэу шIуагъэ къытэу егъэджен Iофыр зэригъэацIэрэм, культурэм ихэхоныгъэ иIахьышхо зэрэхышIыхэрэм, профессиональнэ IофшIэным гъэхъагъэу щышIыгъэхэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылы фагъэшъошагъ Ляшенко Борис Роман ыкъом.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илээсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриIэу Iоф зэришIэрэм, къытIэхъухъэхэрэм ягъэсэныгъэрэ япIунрэ яIахьышхо зэрэхышIыхэрэм, IэпIэсэныгъэ ин зэрэхэлым афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылы фагъэшъошагъ:

— **Склярова Нинэ Андрей ыпхъум**, Мыекъопэ районимкIэ МОУ-у «Гъэсэныгъэ зышарагъэгъотырэ гурыт еджапIэу N 8-р» зыфиIоу къуатырэу Шунтук дэтым урысыбзэмрэ литературэмрэкIэ икIэлэгъаджэ;

— **Слонская Нинэ Николай ыпхъум**, Мыекъопэ районимкIэ МОУ-у «Гъэсэныгъэ зышарагъэгъотырэ гурыт еджапIэу N 9-р» зыфиIоу поселкэу Первомайскэм дэтым хысапымкIэ икIэлэгъаджэ;

— **УдыкIэко Нахъмэт Муссэ ыпхъум**, къалэу Мыекъуапэ дэт МОУ-у «Гъэсэныгъэ зышарагъэгъотырэ еджапIэу N 27-р» зыфиIорэм физикэмрэ математикэмрэкIэ икIэлэгъаджэ.

Анахь дэгъухэр къыхагъэщыгъэх

«Бизнес цыкIумрэ гурытымрэ пэрытныгъэ ащызылыгъыр» зыфиIорэ зэнэкъокъоу Адыгэ Республикэм щызэхашагъэм тыгуасэ зэфэхьысыжхэр фашыгъэх. Ащ къыдихэлъытагъэу 2010-рэ илээсым республикэм шыкIогъэ ермэлыкхэм чанэу ахэлэжхэгъэ предпринимательхэм афагъэшъошэгъэ щытхъу тхылыхэр ыкIи шIухъафтынхэр аритыжыгъэх АР-м экономикэ хэхъоныгъэхэмкIэ ыкIи сатыумкIэ иминистрэу Лыхъэсэ Махъмудэ.

ТекIоныгъэр къыдэзыхыгъэхэм министрэр къафэгъушIозэ бизнес цыкIумрэ гурытымрэ IэпыIэгъу афэхъугъэным пае илээсым пшъэрылэу зыфагъэуцужыгъагъэхэр зэкIэри зэшIохыгъэ зэрэхъугъэхэр къыхыгъэщыгъ. Предпринимательствэм хэхъоныгъэхэр ышIынхэм пае республикэм щаштэгъэ программэм игъэцэкIэн сомэ миллион 250-рэ фэдиз пэлуагъэхъагъ. 2010-рэ илээсым бизнесым пыл нэбгырэ 680-мэ ахъщэкIэ IэпыIэгъу афэхъугъэх, 2009-рэ илээсым егъэпшагъэмэ а пчъагъэр фэдизрэ ныкъорэкIэ нахьыб.

Джаш фэдэу предпринимательхэм чIыфэ (кредит) аштэн амал яIэным пае министерствэм Iофтхъэбзэ гъэнэфагъэхэр зэшIуиыхыгъэх. Ащ ишIуагъэкIэ нэбгырэ 450-мэ кредит цыкIухэр, нэбгырэ 40-м субсидиехэр аратынхэ алъэкIыгъ. Адыгеим иэкономикэ хэхъоныгъэхэр ышIынхэмкIэ мэхъанэшхо зиIэ предпринимательствэм зегъэушъомбгъугъэным пае республикэм зэкIэ имуниципальнэ образованиехэм бизнес-гупчэхэр ашагъэпсыгъэх. Бизнесым IэпыIэгъу фэхъугъэным фэшI федеральнэ гупчэм Адыгеим къыфитIупщырэ ахъщэм илээс

къэс зэрэхыхэрэр лъэныкъо дэгъукIэ плъытэн плъэкIышIт. ГушыIэм пае, 2008-рэ илээсым ар сомэ миллион 23-рэ хъуштыгъэмэ, мы илээсым сомэ миллион 132-м кIэхъагъ. Непэ республикэм социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэу ышIырэм бизнес цыкIумрэ гурытымрэ яIахьышIу зэрэхэлыр, ащкIэ ахэм зерафэразэхэр ыкIи язэпхыныгъэ нахь агъэпытзэ, тапэкIи Iоф зэдашIэн гухэлъ зэряIэр Лыхъэсэ Махъмудэ зэхыхъэм кIэхъу зэфэхьысыжхэу къыфишIыгъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтыр Iэшынэ Аслъан къытырихыгъ.

Адыгэ Республикэм и Президент иунашъу

Рэзэныгъэ тхылъхэр ятыгъэнхэм фэгъэхьыгъэ

ЮфшIэнымкIэ гъэхъэгъэ инхэр зэрашIыгъэхэм ыкIи Урысыем и МЧС зызэхашагъэр илъэс 20 зэрэхъурэм афэшI Урысыем и МЧС и ГъэорышIэпIэ шъхьалэу Адыгэ Республикэм щыIэм иЮфшIэхэу мы кыкIэлъыкIохэрэм рэзэныгъэ тхылъхэр ятыгъэнхэу:

1) **Минаев Михаил Михайл ыкIом** — я 2-рэ купым хэхъэрэ мобилизационнэ резервым имылыку къэухъумэгъэнымкIэ ыкIи ащ епхыгъэ фэлэ-фашIэхэр зэшIохыгъэнхэмкIэ производственнэ участкэм ипаш;

2) **Горбулев Евгений Иван ыкIом** — цIыфхэм якъэгъэнжыын епхыгъэ ЮфтхьабзэхэмкIэ ыкIи ошIэ-дэмышIагъэ зыхэлъ тхьамыкIагъохэм цIыфхэмрэ чIыпIэхэмрэ ащыухъумэгъэнхэмкIэ отделым ипаш;

3) **Васильев Борис Николай ыкIом** — чIыпIэ политикэмкIэ, пашэхэм ягъэхъазырынкIэ, къэгъэнжыын Юфтхьабзэхэм афэгъэгъэгъэшт формированиехэр зэхэщэгъэнхэмкIэ КЧС-м исекретарь, отделым ипаш;

4) **Токменко Леонид Владимир ыкIом** — цIыфхэм якъэухъумэнкIэ отделым (ГО-мкIэ ыкIи ЧС-мкIэ инженер-техникэ Юфтхьабзэхэр) ипашэ игуадз;

5) **Ершов Валерий Филофат ыкIом** — чIыпIэ политикэмкIэ, пашэхэм ягъэхъазырынкIэ, цIыфхэр къэгъэнжыыншт формированиехэм язэхэщэнкIэ отделым испециалист-эксперт шъхьал.

Адыгэ Республикэм и Президентэу
ТХЪАКИУШЫНЭ Аслъан
къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 27-рэ, 2010-рэ илъэс
N 161

Адыгеим ибыракъ шIэхэу Винсон ышъхьагъ щыбыбэтэшт

Альпинист цIэрыIоу, Адыгэ Республикэм туризмэмкIэ изаслуженнэ ЮфшIэу Максим Богатыревым шIэхэу Урысыемрэ Адыгеимрэ ябыракъхэр Антарктидэ ианыхъ лъэгэпIэ чIыпIэ — метрэ 4892-рэ зильгэгъэ Винсон ышъхьагъ щигъэIэштх.

«Джыдэдэм сэ экспедициекIэ Антарктидэ сыщыI. Пшъэрылхэу сIэр Винсон ышыгу сыдэкIоенэу ары. Дунаим ианыхъ лъэгэпIэ 7-мэ ащышъу мы зыр ары сызидэмыкIоагъэр ыкIи Адыгеим ибыракъ зыщысымыгъэлагъэр. Ос фыжыым быракъ учышгор дэхэ дэдэу кытешынэу кысхъэу», — къафитхыгъ Максим Богатыревым Адыгэ Республикэм и

Президент ипресс-къулыкъу иЮфшIэхэм.

Антарктидэ шыIэ дунэе экспедицием илъэс 64-рэ зыныбжъ спортымкIэ мастерэу Анатолий Ежоври хэт. Килограмм 16 къэзыщчэырэ гирэхэр ыIыгъэу ар къушхъэ шыгум дэкIоешт.

«Тисабынгъом тшIуабэ дашIэу Лыжъ ЩтыргъукIым тежэ, етIанэ ар зэрэщымыIэр кыдгурэIо, тыныбжъ зыхэкIуатэкIэ Лыжъ ЩтыргъукI тэхъужы», — мээмэркъэу Максим. Антарктидэ шыIэу ар ИлъэсыкIэм пэгъокIышт. ЧIыопс амалхэм ялгытыгъэу экспедицием мээитIу фэдиз къушхъэм ышыгу идэкIоен ригъэхьышт.

Адыгэ Республикэм
и Президент ипресс-
къулыкъу

Ренэу тыгу илъышт

Мэкъумэщ отраслэм щылажъэхэрэм Войков Борисэ зымышIэрэ ахэтыгъэп Iоми ухэкъыоштэп. Ар акционер обществэу «Адыгэ лэжыгъэ IыхыпIэ предприятием» илъэсыбэрэ ипэшагъ. IэпIэсэныгъэшIу хэлъэу ипшъэрылхэр ыгъэцакIэщтыгъэх, ащ дыкIыгъоу ишIэныгъэхэм зэрэхигъэхъоштым пылгыгъ. ШIэныгъэхэмкIэ кандидатыцIэр кыушыхъатыгъэу, Краснодар дэт политехническэ институтым икIэлэгэгъджагъ, предприятием студентхэм практикэр шаригъэхьыштыгъ. Наукэм ихэхъоныгъэхэр производствэм шыгъэфедэгъэнхэм иЮфыгъохэр зэрехъэщтыгъэх. ЗыцIэ къетIогъэ институтым иЮфышIэхэр иIэпыIэгъоу ыкIи ахэм зхагъэуцогъэ проектым тегъэпсыкIыгъэу аужырэ илъэсхэм предприятием автоматикэ шIыкIэм тетэу зифошIэн зэхэщэгъэ крупнIэ завод щигъэпсыгагъ.

ЫналэIэ нахъ уIэбэн хъумэ, иЮфшIэнкIэ пшъэрылхэу инэу ыгъэцакIэщтыгъэри угу къэбгъэкIыжыын плъэкIышт. Республикэр ылъэ теуцоу зиублэгъэгъэ илъэсхэм Адыгеим гъомылэпхъэ фонд щызэхашагъагъ. Борисэ зипэщэ предприятием хабзэм ыцIэкIэ гъомылэпхъэ фондэр зэIуигъакIэщтыгъ. Бюджет ахъшэу фатIупшырэмкIэ колхозхэм ыкIи совхозхэм гъомылэпхъэ фондым пае коцыр къащищэ-фыштыгъ ыкIи ар шыгъэлъыгъэнымкIэ ищыкIэгъэ технологическэ Юфыгъохэр ипредприятие шагъэцакIэщтыгъэх. А коцым Адыгеим шыпсэхурэм яIанэ ренэу телышт хьалыгъур хашыкIыштыгъ ыкIи ары гъомылэпхъэ шъхьалэм ыуасэ ренэу зыпкыитыныгъэ зыкIыхэлъыгъэр. ГухэкI нахъ мышIэми, джы Урысые Федерацием и субъектхэм гъомылэпхъэ фондхэр яIэжыхэп ыкIи джы хьалыгъум

ыуасэ къыдэмыгъэкIогъэным фэшI хьалыгъугъэжэе предприятиехэм яIэпшъхъэтетхэм хэбзэ пашэхэр ялъэIухэзэ ашIын фаеу хъугъэ.

Джэджэ районым шыпсэхурэ хэдакIохэм цыхъэ фашIызэ, ар пчъагъэрэ лыкIо органхэм ядепутатэу хадзыгъ. Борисэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и депутатэу, агропромышленнэ комплексым епхыгъэ комитетым итхьаматэу кыыхэкIыгъ. Районым, анахъэу ветеранхэм ыкIи гъот макIэ зиIэ цIыфхэм, ныбжыкIэхэм IэпыIэгъу ятыгъэным ыналэ тыригъэтыштыгъ.

Войков Борисэ ЮфшIэным гъэхъэгъэшIоу кыышигъэлъэгъуагъэхэм ифэшъошэ уасэ къафашIыгъ. Медалэу «Адыгеим и Щытхъуэхэ» зыфиIорэр, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ кыфагъэшъошагъэх. 2001-рэ илъэсым чъэпыогъум Урысыем и Президент ыIашъхэкIэ Зэкъошныгъэм иорден кыыритыгъ. Ащ кыфаусыгъ «Урысые Федерацием игъомылэпхъэ индустриэ изаслуженнэ ЮфышI» зыфиIорэ щытхъуцIэр.

Борисэ ышIэн фаеу зыфильгъужыкIохэрэм ренэу ахигъахъоштыгъ, гухэлъыкIэхэри зыфи-

гъэуцужыкIыштыгъэх. ГухэкI нахъ мышIэми, ахэм ащыщыбэр ыгъэцакIэжыынхэ ылъэкIыгъэп, ошIэ-дэмышIэу 2006-рэ илъэсым идунай ыхъожыгъ. Непэ ар кытхэтыгъэмэ, ыныбжэ илъэс 60 хъуштыгъэ.

ЩыIэныгъэм лъэуж къабзэ, лъэуж дахэ кыыщызыгъэнагъэхэм Борисэ ащыщ. Ащ ишIушIагъэ икъоджэгъухэм ащыгъупшъэжырэп, ыцIэ дахэкIэ ралэ. ГупыкIышхо илагъ, цIыф зэхэдз ымышIэу, ылъэкIыштыгъэмкIэ хэти ишIуагъэ ригъэкIыным фэхъазырыгъ.

Борисэ синыбджэгъушхуагъ. КIэлэ Iушэу, цыхъэ фэшIынуэ, чIыпIэ къин уримынэнэу щытыгъ. Адыгэ зэхэхэкIэ-зэхэкIыкIэм хэшIыкIышIу фырылагъ, ар дэгъоу ыгъэцакIэщтыгъ. Зэныбджэгъу купымкIэ Борисэ зымыкIасэ, лъытэныгъэрэ цыхъэрэ фэзымышIырэ кытхэтыгъэп. Сэ аш Iоф дэсшIэнэу мыхъугъэми, иЮфшIэн гуетныгъэшхо зэрэфырылагъэр, шыпкыагъэрэ зэфагъэрэ хэлъэу иIэнатIэ зэрэзэрихъэщтыгъэр, уеолIэнкIэ цIыф шIагъоу зэрэщытыгъэр, чыжъэу ыпэкIэ плъэзэ хъымэтзэхъаныр зэрэзэхыштыгъэр бэмэ къалотэжы.

Икъоджэгъухэм шIоу афишIагъэр, дэгъоу зэрафыщытыгъэр ащыгъупшагъэп, ифэшъошэ осэшIу фашы. Ащ ишыхъат ныбжы ащымыгъупшъэжыным пае урамэу тызытесым Войков Борисэ ыцIэ фаусынэу зэрэрахъухъагъэр. Тхъэм дахэкIэ ащ плъэкъуацIэ бэрэ тилэгъ.

НыбджэгъушIоу тигъэ, цIыф шIагъоу щытыгъэ, лъытэныгъэ ин зыфэтшIыштыгъэ Борисэ кытхэмытыжыми, ащ ыцIэ ренэу тыгу илъышт, гъогур кытфэзыгъэнэфырэ щысэтэхыпIэу тилэшт.

ШЕУДЖЭН Амин.
Иныбджэгъугъ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Гъэсэныгъэм ылъэныкIокIэ илъэсыбэ хъугъэу шIуагъэ кыгъэу Iоф зэришIэрэм, Адыгэ РеспубликэмкIэ гъэсэныгъэм и системэ ихэхъоныгъэ илъэныкIо шъхьалэхэм язэшIохын епхыгъэ пшъэрылхэр дэгъоу зэригъэцакIэхэрэм апае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ фагъэшъошагъ **Беданыкъо Рэмзан Аслъан ыкIом**, Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ иминистрэ.

ИкIулыкъу пшъэрылхэр щысэтэхыпIэу зэригъэцакIэхэрэм, законностымрэ правопорядкэмрэ ягъэпытэн, цIыфым ифитыныгъэхэмрэ ифедэхэмрэ якъэухъумэн чанэу зэрэхэлажэрэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ фагъэшъошагъ **Митусов Валерий Михайл ыкIом**, Адыгэ Республикэм и Апшъэрэ Суд исудья.

«Президент елкэр» кыызэIуахыгъ

ПстэумкIи «Президент елкэм» кIэлэцIыкIу нэгырэ 1500-м ехъу хэлэжъэнэу кырагъэблэгъагъ. Мы мафэм гъот макIэ зиIэ унагъохэм кIарыкIыгъэ сабийхэмрэ сэкъатныгъэ зиIэхэмрэ зэхэхэм кырашIэлэгъагъэхэр. КIэлэцIыкIухэр театральнэ къэгъэлъэгъоным еплъыгъэх, зэнэкъокIухэм ахэлэжъагъэх, Лыжъ ЩтыргъукIымрэ Ос Пшъа-шъэмрэ ягъусэхэу ордэхэр къаIуагъэх, къэшъуагъэх. Нэужым АР-м и Президент ишIухафтынэу IэшIушIухэр зыдэлъ къэмланхэр аратыгъэх.

КыкIэлъыкIогъэ мафэми «Президент елкэм» кырагъэблэгъагъэх ыкIи мыщ фэдэ мэфэкI зэхэхэ афашыгъ IэпIэсэныгъэ зыхэлъ кIэлэцIыкIоу республикэм исхэм.

ХЪУТ Нэфсэт.
Сурэтхэр Iэшыгъэ Аслъан кыытырыхыгъэх.

Тыгъэгъазэм и 28-м, хабзэ зэрэхъугъэу, «Президент елкэр» Адыгеим икъэлэ шъхьалэ кыыщы-зэIуахыгъ. Ащ фэгъэхьыгъэ зэхэхэу Адыгэ республикэ филармонием щыкIуагъэм хэлэжъагъ АР-м и Премьер-министрэ игуадзэу Алексей Петрусенкэр. АР-м и Президент ыкIи министрэхэм я Кабинет хэтхэм ацIэкIэ ар кIэлэ-цIыкIухэм къафэгъушIуагъ, псауныгъэ пытэ яIэнэу, еджэгъэ-шхо хъунхэу къафэлъэIуагъ.

БЫСЛЫМЭН

Хабзэ зэрэхъугъэу, Къурмэным ехъулэу Чабэм кloxэу хъадж зышыхэрэм кызагъэзэжъэу, тlэкlу зызагъэпсэфырэм ыуж ахэр Мыекъопэ гупчэ мэщытым рагъэблэгъэх, динлэжъхэр гушылэгъу зэфэхъух, яшlошl-хэмкlэ, гухэлъэу ялэхэмкlэ зэхъожьых. Ащ фэдэ зэлукlэгъу бэмшlэу динлэжъхэм ялагъ, Адыгем ыкlи Пшызэ шьолъыр ащыпсэурэ быслымэнхэм ащыщэу мы илъэсым хъадж зышыгъэхэм янахыбэр ащ кьекlоллэгъагъ. Зэлукlэгъур зэрицагъ муфтиу Емыж Нурбый.

— Непэ тигушlуагъу, — кышыллэгъ ащ ипэублэ псалъэ. — Илъэс 20-кlэ тызэкlэ-лэбжэмэ, Чабэм ташыщ горэ клоным иамал тимылэгъэмэ, джы мары мы илъэсым тичыллэгъу нэбгыри 100-м ехъу ащ шылагъ. Нэмыкl республикэхэу быслымэнхэр бэу зэрысхэм ягъэпшагъэмэ, ар бгъэшlэгъонэу шытэп, ау тэркlэ — макlэп. Ащкlэ лъэшэу зышlуагъэ кытэкlыгъэр Чэчэн Республикэм и Президент пугтэкэ 30 пкlэ хэмылгъэу кызырэтитыгъэр ары. Шьо Чабэм шышъушыгъэ тхьэлълухэри, мыщ тэ тызэрэщелъэулгъэри Алахьталэм кьабыл ешl, Тхьэм кыддегъэхъух. Муфтиим ыгу кьеоу кыыхигъэщыгъ пугтэкэ 30-у республикэм Рамзан Кадыровым кыритыгъэм шыщэу зытlуш агъэфедэн зэрамылэкlыгъэр, ахэр зылукlагъэхэм ятхыльхэр агъэхъазырынхэу игъо зэримыфагъэхэм кыхэкlэу.

Н. Емыжым кызырлlуагъэмкlэ, хъадж зышlынэу тишъолъыр икlыгъэхэр купыщ хъуштыгъэх. Ахэм япэцагъэх Мыекъопэ кьэралыгъо технологическэ университетым Иоф шызышlэрэ Саид Мусхаджиевыр, Имамэу Абэзэ Нэджмудин ыкlи Краснодар краим щыпсэурэ быслымэнхэм ядин организацие ипашэу Рашиди Фариди. Ахэм муфтиим гушылэр чэзыу-чэзыу аритызэ, нэбгырэ пэпчэ кылотагъ зэрихыыллэгъэ кыныгъохэр, зэхашлагъэр. Мыхэм муфтиир зэрылэулгъэр турфирмэу зэпхыгъагъэхэм ялофшlагъэ, япшъэрылхэр зэрагъэцкlагъэхэм уасэ кьафэшlыгъэныр ары, кьэкlошт илъэсым ахэм зафагъэзэшт-зафамыгъэзэштыр ашlэным пае.

— Къиныгъохэр шымылагъэхэу шытэп, — кылуагъ С. Мусхаджиевым, — ау ахэр зэкlэ зэпытчынхэм пае кlуачlэ кытэзытыштыгъэр а чыллэ лъапlэм тlагъо тедгъэу-цоныр тинасып кызырэхыгъэр ары. Чабэр тинэплэгъу кызысхэм, ар кызылэагъом сыкызылпэкlи сауж ит сигъусэхэм анэгъухэм «сарычъагъ». Теуцожь районым шыщ лlы горэм ынэпс кызырэшlокуагъэм гушылэ лlы кыпылlухъажьынэу шымытэу, ахэм агухэм шышlэщтыгъэр ащ кыгъэлъэгъуагъэу кысысхъу. Анахь кыныр нэбгырэ пэпчэ шlэгъэшхо кызыгъэфэныр ары. Турфирмэу

Гупчэ мэщытым рагъэблэгъагъэх

тызэпхыгъагъэм фэгъэхыгъэу кьэслон слъэкlыштыр узымыгъэрэзэн чыллэбэ тызэрэрихыыллэгъэр ары.

Джащ фэдэу кьалотагъ Рашиди Фариди, Абэзэ Нэджмудини. Рашиди Фариди кыыхигъэщыгъ нэбгырэ миллионни 7 — 8 зышызэрехыыллэрэ чыллэр быслымэнхэм язэ-фэс фэдэу зэрэхъурэр.

— Мыщ шызэхэошlэ зэ-

— Хъаджэшlыным фэгъэхыгъэу бэ кьэплотэн плъэкlыштыр, — кылуагъ Н. Абэзэм, — ау а чыллэм нэсынэу зинасып кыыхырэм ыгу шышlэрэр гушылэ кьодыекlэ кышфэтыжыштытэп, ар угукlэ зэхэпшlэн фае. Алахьталэм телъэу ащ тхьэлъэу шызышlыгъэ пэпчэ илъэу кыдыгъэхъунэу, мыкlошъугъэхэм ащ фэдэ амал агъотынэу.

Мыщ джыым Имамым кышыгыгъэщыгъ хъадж зышlынэу шытхэм курс фэдэхэр афызэхаштэзэ ашlымэ зэрэнахь дэгъур, тlэкlу нэмылэми ахэр гъогоу апэ илъым фэгъэхъазырыгъэнхэм фэшl.

Хъаджэу мы мафэм гупчэ мэщытым кышызэрэуэгъоигъэхэм зафигъаззэзэ Емыж Нурбый кылуагъ хъадж зы-

кlэми тызэрэбыслымэныр, кыдготыр зэрэтшыр, зэрэтшыпхъур, зэрэтянэр. Нэбгырэ пэпчэ иунагъо, икъуаджэ, ирайон, иреспубликэ, икьэралыгъо иллыкlоу зельытэжы, ежъ ышъхъэ имызакъоу, ахэм зэкlэми афэлъаlо, — кылуагъ ащ. — Хъадж зэрэпшlырэ пчъагъэр арэп нахь шъхъалэр, ар зэрэпшlырэ шlыкlэр, уипшъэрылхэр кызырэгбурьлорэр, ахэр зэрэбгъэцкlэхэрэр ары нахь. Ау хъаджэшlыныр бизнес фэдэу кызыгурылорэ турфирмэхэм тарехыыллэ, ахэм афэдэхэм Иоф адытимиlэмэ нахышlу.

шlырэм ипшъэрылхэр зы мафи, зы сыхъати зышlыгъэу-пшэхэ зэрэмыхъуштыр, ащ ипшъэдэкlыж фэдэ пчъагъэ-кlэ зэрэнахь иныр.

— Мызыгъогурэ кlогъум нэшхъэигъо Иоф кыхъафэ, — кылуагъ икlэхухым муфтиим. — Тимэщыт кызызэлъахыгъэм кышыгъэжъагъэу мыщ шылэжъэрэ хъаджэу Еутых Светэ ятlонэрэу хъадж ышlынэу кlуагъэу Арафат lуашъхъэ дэи кышчыгъу, инсульт иlэу сымэджэщым чlагъэгъолъхъэгъагъ. Джы ар Мыекъуапэ кьащэжыгъэу республикэ сымэджэщым чlэлъ, нахь

псынкlи кьэхъугъ. Алахьым игукlэгъу, врачхэм ялэпlэсэ-ныгъэ ташэгугъы.

Чабэм кыкlыжыгъэу мы мафэм гупчэ мэщытым кышызэрэуэгъоигъэхэм ащыщхэм тэри гушылэгъу тафэхъугъ. Еджэркьуае шыщ Бжъэц Любэ илъэс 80 ыныбжэ.

— Насыпышхо Алахьталэм кыситыгъ, — еlо ащ. — Къэз-

гъэшlагъэм ащ сыкlэхъопсыгъ. Сыныбжэ хэкlотагъэу ар кызыдэхъугъ, «шыкур» зэпымыоу сэлэу.

Ежъ имылькукlэ яплlэнэрэу Чабэм кlуагъэ Бахъукоу Нинэ.

Мы бзыльфыгъэм ыныбжыи шlэхэу илъэс 80 хъушт, ау гъогум кьин тырилъэгъоным, фэмыукlошlыным кыгыгъэщынагъэп, быслымэнхэм анахь агъэлъэлэрэ чыллэм джыри зэ клон зэрилъэкlырэм кlуачlэ кыритыгъ. Ащ кыыхигъэщыгъ кlэлэ ныбжыкlэу акlыгъуэгъэхэм лъэшэу анаlэ кьазэрэтырагъэтыгъэр, ахэм уарыгушхонэу зэрэщытыр.

Нэгъой Джабыр Адыгея-кlэм шыщ. Мыщ ятэу Абдул мы псэупlэм мэщыт дэшlы-хъэгъэным икlэшэкlуагъ, джы ащ ыкьо илъэситф фэдиз хъугъэу ежъ имылькукlэ а мэщытыр ылыгъ.

— Чабэм сызэкlом, — еlо ащ, — скlуачlэ кыыхъагъэу кысысхъугъ, сыпсаумэ, джыри сыкlо сшlоигъу. Алахьым зэкlэми псауныгъэ ялэу а чыллэ лъапlэм нахь цlыфыбэ нерэгъэс. Диныр амалышlу тиныбжыкlэхэр наркотикхэм, ешlоным апэчыжъэ хъунхэмкlэ.

Хъаджэ ныбжыкlэхэм ягушпысэхэми защыдгъэгъозагъ.

— Ятlонэрэу хъадж сшlыгъэ, — еlо Еджэркьуае шыщ Мэрэтыкьо Мухъарбый. —

Сянэжъ ары диным имэхъанэ кызыгурызыгъэлуагъэр, ащ сыфэзыщагъэр. Сицlыкlугъом кышыгъэжъагъэу нэмаз сшlын слъэкlынэу шытыгъ, ау уахътэу тыкызыхиубытагъэм кышэкlыкlэ, ащ фэдэ амал сlагъэп. Илъэс 31-рэ сыныбжэ, 25 — 26-рэ сызэхъур ары нахь сишъыпкьэу диным зызыфэзгъэзагъэр. Лъэшэу сигуапэ диным зыкылlэтыжъэу зэрэригъэжъагъэр.

Кlэлэ ныбжыкlэу мы мафэм зышlытхъу кьалуагъэхэм ащыщ Тэхъутэмыкьуае шыпсэурэ Шъэуапlэкъо Азмэт. Ар депутатхэм якъоджэ совет итхъамат, илъэс 30 ыныбжэ, ицlыкlугъом кышыгъэжъагъэу тхьэшlошъхъуныгъэ иlэу кьэтэджыгъ.

Тинахыжъэу гъогу мыпсын-кlэр зэпызычын зылъэкlыгъэхэми, ныбжыкlэу ахэм агоу-цауагъэхэми тафэлъаlо псауныгъэ ялэнэу, ягухэлъышlухэр кьадэхъунхэу.

ЖАКlЭМЫКlО Аминэт. Сурэтхэм арытхэр: **зэлукlэгъум хэлэжъагъэхэр; Бахъукоу Нинэрэ** (сэмэгумкlэ шыт) **Бжъэц Любэрэ; Шъэуапlэкъо Азмэт.**

НыбжыкIэ лъэоаянэхэр

Сэнаушчыгъэ зыхэлъ ныбжыкIэхэм афэгущыуагъэх

Урысые Федерацием гъэсэнэгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министерствэ идипломрэ Адыгэ Республикэм и Президент идипломрэ еджэным, спортым, научнэ Ioфшлагъэхэм гъэхъагъэхэр ащызышыгъэ ныбжыкIэхэм Мыекъуапэ царатыжыгъэх.

АР-м и Президент ыцIэIэ ныбжыкIэхэм къафэгущыуагъ АР-м и Премьер-министру Къумпыл Муратэ. Къэралыгъор ныбжыкIэхэм IэпыIэгъу къызэрафэхурэр, яIэпIэсэ-ныгъэ къышагъэлъэгъон зышалькыштыгъэ зэхъагъэхэр зэрэащышхэрэр, гъэхъагъэшхурэр зэрэащышхэрэр. Непэ тызэрыгушхон тIэжыкIыштыгъэ ныбжыкIэхэр зэрэтиIэхэр, республикэм имызакъоу, зэрэ Урысыеу ахэм зэрэащышхурэр игушхыIэ къышхыгъэхэ. НыбжыкIэхэм къаджыгъэхэм къышхышхуэхуэ, апэIэ лъыкIотэххуэ фылуагъ.

АР-м илIыкIоу УФ-м и Президент джэ шIэ Хъопсэрэ-къо Муратэ ныбжыкIэхэм ягъэхъагъэхэм хагъэхъон амал яIэнэу, кIыхъащт илъэсыр мафэ афэхъунэу къафэлъыуагъ.

АР-м гъэсэнэгъэмрэ шIэ-ныгъэмрэкIэ иминистру Бе-

даныкъо Рэмэзанэ зэрэдунаеу гъэсэнэгъэ системэм ыналэ зэрэ-тетыр, республикэм илъэс зэкIэ-лъыкIохэм программэу «Сэнау-ушчыгъэ зыхэлъ кIэлэщыкIухэр» зыфиIорэм шIуагъэ къытэу зэрэ-шагъэцакIэрэр къылуагъ. Ащ ишIуагъэIэ сэнаушчыгъэ зыхэлъ-хэр къэнафэх.

Къумпыл Муратэ лауреат нэбгырэ 17-мэ дипломхэр ариты-жыгъэх. Ахэм зэнэкъокъу зэф-шъхъафхэм текIоньгъэ къащы-дахыгъ. Теуцожь районым игу-рыгъ еджапIэ иеджакIоу Бэщыкъо Разыет, сэнэхъат зэфшъхъаф-хэр зыщызэрагъэгъотырэ лицееу N 1-м истудентэу Даур Вячеслав, Адыгэ къэралыгъо университе-тым истудентэу Шъхъэчэ Руста-мэ, нэмыкIэхэм дипломхэр ара-тыжыгъэх.

КIэхым зэхэтхуэ нэпэплъ су-рэтхэр атырахыгъэх.

Сурэтхэр Аркадий Курнос къытырыхыгъ.

АшIагъэм хагъэхъошт

Адыгэ Республикэм ныбжыкIэ IoфхэмкIэ и Комитет ипашхуэ Къэрэтэбэнэ Мыхъамодэ гушхыгъу тыфэхъу. Илъэсэу икIырэм гъэхъагъэу шашыгъэм, апэIэ пшъэ-рылхуэу зыфагъэуцужырэм тыщигъэгъозагъ.

— Махъамод, 2010-рэ илъэсым уфызэплъ-кIыжмэ, о пшъхъэIи, комитетымкIи сыд фэ-дагъа ар?

— Илъэсэу икIырэм нахь кIыхъабгъэщынэу гушхуагъохэр кIыхъафэхъ. Ащ фэдэх пшъэ-дэIыж зыпыл къэралыгъо IoфшIапIэм сызэрэфагъэзагъэр, ящэнэрэ сабий къызэрэсфэ-хъугъэр, пхъорэлъф цыкIу сIэ зэрэхъугъэр. Комитетым зыкы-фэгъэгъэмэ, тапэIэ шымIэгъэ Ioфтхъабзэхэр мыгъэ зэхэтша-гъэх. Апэрэу «Ночь в музее» зы-фиIорэр Мыекъуапэ шыкIуагъ. Зы чэщым нэбгырэ 1200-рэ фэ-диз Лъэпкъ музейм чIэт экспо-натхэм яплъыгъэх. Республикэ Ioфыгъоу «Адыгейм иныбжы-кIэхэр» зыфиIорэр зэхэтшагъ. НыбжыкIэ информацийнэ порталыр къызэIутхыгъ (www.fora01.ru). Аужырэ илъэсI 5-м кыкIоIцI зэхамышхэгъэ рес-публикэ зэнэкъокъоу «Краса Адыгеи» зыфиIорэр шыагъ. Апэрэу зыщызэхъушхыIэжы-хэр органхэр комитетым шы-зэхэтшагъэх. НыбжыкIэ поли-тикэм илъэныкъоу зэфшъхъаф-хэм афэгъэгъэхэр ащ хэха-гъэх. ТиIoфшIэн ныбжыкIэ-хэм афэгъэгъэхэ, тишхуагъэ зэрдгъэкIыштым тыпыл, гу-мкIыгъоу апашхъэ кIуцIохэ-рэр зэрэIфэлъэIэу зэшIотэхых.

— Ioфтхъабзэу зэхэшъ-уцгъэ зырызхэм ягугъу къэпшыгъ, къыжудэ-мыхъуэгъэхэм къафэшъ-гъэгъэжы?

— Щэч хэлъп, тэ къызэдэты-убытынэу тызыфаем гъунэ иIэп. Мыгъэ АдыгэкIалэ «Лъэпкъ культурэхэм яфестиваль» щызэ-

хэтшэнэу хъугъэп. Ащ кы-фэдгъэгъэхын сIугухэлъ. Район пэпчэ зы инфраструктурэ иI, ащ елгытыгъэу тэри Ioфтхъа-бзэхэр щызэхэтшэнхэм тыпыл.

— 2011-рэ илъэсым по-литикэм, спортым, соци-альнэ Ioфыгъохэм афэ-гъэхъыгъэу Адыгейм иныбжыкIэхэм сыда къыжэрэр?

— КIыхъащт илъэсым Адыге-им ирайонхэм лъэпкъ спорт зэфшъхъафхэм яфестиваль щыредгъэкIокIышты. Мыекъопэ районым хабзэ шыхъугъэ про-ектэу «Ужыуагъо гъэнэфы» зы-фиIорэр зэрэеспубликэу кы-зэIыуыгъэу шыкIошты. «Ныб-жыкIэ добровольнэ дружинэ-хэр» зыфиIорэ Ioфтхъабзэр зэ-хэтшэнэу тигухэлъ. Апэрэ кур-сым щеджэхэрэм афэгъэхъы-гъэу студент бал зэхэтшэщт. «Унагъом иупчIэжыгъэу» зыфи-Iорэ проектхэр унэгъо ныбжы-кIэхэр зэрэзэхэкIыжыкIэхэрэм ягумэкIыгъохэр зэхэфыгъэнхэм фэлэжышты. Ахэм анэмыкIэу Ioфтхъабзэ зэфшъхъафхэр дгъ-хъазырыгъэх.

— ИлъэсыкIэу кIыхъа-щтымкIэ ныбжыкIэхэм сыда къыпIо пшIоигъор?

— 2011-р АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын иилгъэ. Адыгейм ипо-литикэ ныбжыкIэхэм зэрэ-лытыгъэр къагурыIо сшIоигъу. Хэдзынхэм чанэу ахэлэжэ-хуэ, республикэм ишхыIэныгъэ нахь ыгъэгумэкIынкъу, зекIокIэ-шыкIэ дахэхэр къахафэхуэ, апэ-кIэ рагъэхъоу, псауныгъэ пытэ яIэу шхыIэнхуэ афэсэлэ.

— Тхъауегъэпсэу, Мы-хъамод. ИлъэсыкIэ хьар утэхъанэу пфэтэлэ!

Сурэтхэм итыр: Къэрэтэбэнэ Мыхъамод.

ТигумэкIхэр

ИлъэсыкIэмрэ гухэлъхэмрэ

НахъышIум ежэх

ИлъэсыкIэр къэблагъэ зыхъукIэ нэбгырэ пэпчэ гухэлъ горэ-хэр егъэнафэ, нахъышIум ылъэныкъокIэ шхыIэныгъэм зэхъокIыныгъэ фэхъунэу мэгугъэ. Илъэсэу дгъэкIотэжы-рэр зыфэдагъэмрэ кIыхъащт илъэсыкIэм зэрэщыгугъыхэ-рэмрэ къаралоллагъэр зэтэгъапшэ.

АНДЫРХЪОЕ Хъазрэтал, Адыгэ къэралыгъо универ-ситетым информатикэмрэ къэзылытэрэ тех-никэмрэкIэ икафедрэ ип-рофессор.

— Илъэсэу икIырэр мамырны-гъэ тиреспубликэ илъэу кIуагъэ, ар цыф пстэумэ яшхушIагъ. Къы-хъащт илъэсыкIэм тишхыIэIэ-псэ-укIэ нахъышIу хъуным иамалхэр хэ-гъэгум иIэшхъэтетхэм зэрэхъан-хуэ тэгугъэ. «Жы зимыIэм кIэ иIэп» аIо. НыбжыкIэхэр зыфшхыIэхэр нэж-Iужхэр ары. НыбжыкIэхэр гъогу зафэ тетхэмэ, нахъыжхэм-кIэ насыпыгъ. Сэ сшъхъэIэ ныб-жыкIэхэм сафэраз. Езгъэджагъэ-хуэ Ioф къыздэзышIэхэрэм еджэ-гъэшхохэр ахэтых. КIэлэгъэджэ ныбжыкIэхэм сшIэныгъэхэмкIэ садэгъуащ. 2011-рэ илъэсыр илъэс мафэ цыф пстэуми афэхъунэу Тхъэм сафэлъэу.

АЛЫБЭРД Аид, студент.

— ШхыIэныгъэм цыф зэфэ-шъхъафхэм тащырехъылIэ, улгы-кIуатэ къэс узщымыгъуазышхыгъэ-хэр къэошIэ. Илъэсыжым цыф зэфышхытыкIэхэр нахъышIоу сшIэ-хэ сыхъугъ. СиофшIэнкIи, сиуна-гъокIи гухэлъэу зыдэсыгъыгъэ-хэр къыздэхъугъэ. ШхуIэгъу къа-бзэм нахь зыIэгъынэу, цыфхэм гу-фэбэныгъэу азыфагу илгъым хэ-хъонэу, шъэогуныгъэр пытэнэу сэлъаIо.

ХЪАНЭХЪУ Ислъам, Мыекъуапэ.

— Цыфым IoфшIэн иIэным нахь насыпыгъэ шхыIэп. Ащ уишIэ-ныгъэ къышхыгъэлъэгъон олгэ-кIы, урэлсэу, уянэ, уятэ, уиуна-гъо рышхыгъынхуэ амал къыуеты. Арышъ, IoфшIэн зэкIэми яIэу, илъэсыкIэм шIур къафыздихынэу афэсэлэ.

Лъэпкъ зэпэуцужыр аумысыгъ

Тыгъэгъазэм и 11-м, Москва и Манежнэ гупчэ ныбжыкIэхэр зыхэлэжыгъэхэ зэпэуцужыныгъэу къышхыгъуэм Адыгейм шыпсэухэрэр ыгъэгумэкIыгъэх. АР-м ныбжыкIэ IoфхэмкIэ и Ко-митет лъэпкъ зэпэуцужыр къытлэмылэсыным пэе шIэгъэн фаехэм зыщытегушхыгъэхэ зэхъагъэхэр зэхышхыгъ. Лъэпкъ-культурнэ объединениехэр, ныбжыкIэ общественнэ организациехэр, гъэс-ныгъэм иучреждениехэм ялыкIохэр, милицием икIулыкIушIэхэр, къэбар лыгъэлэс амалхэр ащ хэлэжыагъэх.

Ioфтхъабзэм къекIоллагъэ-хэм Москва имызакъоу, Уры-сыем ишхольыр зэфшъхъаф-хэм къащышхыгъэ хъугъэ-шIа-гъэхэр аумысыгъэх. Ныбжы-кIэхэм цIэлагъэ къахэфэным, зэкIэгъэблэкIохэм адырамы-гъэштэным, ащ фэдэхэр хэгъэ-гум имыхъухъажынкъэм фэшI шIэгъэн фаехэм атегушхыагъэх.

АР-м ныбжыкIэ Ioфхэм-кIэ и Комитет ипашхуэ Къэрэтэ-бэнэ Мыхъамодэ къызэриIуа-гъэмкIэ, лъэпкъ зэфшъхъаф-хэр зэпэуцужынкъэм пыл кIуачIэхэр шыIэх.

— Политикэм, экономикэм апылхъу алыгъэтэзэ, ежхэм

яфэдэ къызэрахагъэкIыштым ууж итых, лъэпкъ зэфшъхъа-фыбэ зыщыпсэурэ къэралы-гъор «зэбгырагъэзыным» пы-лтых, — къылуагъ Къэрэтэбэ-нэ Мыхъамодэ. — Лъэпкъ зэ-гурыIоныгъэ обществэм хэ-лгъыным пэе лъэпкъ пэпчэ икультурэ шхъэкIэфэныгъэ фэтшIэу, тыгукIэ тшIтэу тыщы-Iэн фэе.

Адыгейм лъэпкъ зэфэ-шъхъафхэр зэгурыIоу зэрэщы-псэухэрэр ащкIэ IэуытыпIэ къызыфшхыгъ. Ащ фэдэ зэ-гурыIоныгъэр хэткIи щысэте-хыпIэ хъунымкIэ ныбжы-кIэхэм яшхуагъэ къагъакIо.

Къэралыгъо Советым — Ха-сэм иныбжыкIэ Парламент ипашхуэ Нэтэхъо Руслъанэ къызэриIуагъэмкIэ, ныбжы-кIэхэр гумэкIыгъом хэцагъэ-хэ мыхъунхуэ къышхыджэрэ видеороликыр Интернетым рагъэхъагъ. «Одноклассник-хэм» ясайт «Мы говорим: «Нет национальной розни» ышхыгъу куп къышхыгъуахыгъ.

Лъэпкъ IoфхэмкIэ, IэкIыб къэралыгъохэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жыугъэм иамалхэмкIэ АР-м и Комитет иотдел ипашхуэ Нэхэ Саидэ зэхъэм къызэрэщы-луагъэмкIэ, лъэпкъхэр зэпэ-зыгъэуцу зышхыгъоу кIуачIэ-хэм защыдзыегъэныр, ма-мырныгъэр къэухъумэгъэныр къышхыраIотыкIырэ Джэпса-лър аштагъ ыкIи ар Интернет сайтхэм арыбгъотэтхт.

Социальнэ рекламэхэр агъэ-хъазырхэзэ, ныбжыкIэхэм зэдэгущыIэгъухэр адашынэу, лъэпкъ зэфшъхъафхэр зыхэ-лэжэрэ «Iэнэ хъураехэр» зэ-хашэнхуэ зэхъэм хэлэжы-гъэхэм зэдырагъаштэу къа-луагъ.

НэкIугъор зыгъэхъазырыгъэр ДАУТЭ Анжел.

ТИЮБИЛЯРХЭР

Гушлогъо мафэхэу цыфыбэ зыщызэрэугъоихэрэм анахь къахэщых офицер дзэ шъуашэ зыщыгъ ветеранхэр. Ащ фэдэ зэхыхэу Мые-кыуапэ имемориал шъхьалэ щызэхашэгъагъэр ары Цыклушъэ Аслъан апэу нэлуасэ сызщыфэхъугъагъэр. Ар хыдзэ шъуашэкӀэ фэпэгъагъэ. Медицинэ кыулыкӀумкӀэ полковникым ыбгъэ наградэ зэфэшъхьаф-хэр хэлъыгъэх. Джыракъые кызырэхъыгъэри Адыгеим икӀэлэ шъхьалэ зэрэщыпсэурэри а мафэр ары зысшагъэр.

ИЛЪЭСЫБЭРЭ ХЫДЗЭ КЪУЛЫКЪУМ ХЭТЫГЪ

Ащ къыщегъэжыгъэу Аслъан синэлуас. Етлани нахь тызэрэшӀэ зыхъугъэр ветеранхэм я Адыгэ республикэ совет итхьаматэ игуадзэу загъэнафэр ары. А зы кабинетым тисэу Иоф зэдэтэшӀэ, мафэ къэс тызэрэ-лъэгъу, ветеран Иофыгъохэм тлуми тапыл. Еж зыфэгъэ-загъэр ветеранхэм Иоф адэ-шӀэгъэныр, анахьэу Хэгъэгу зоошхом хэлэжыгъэхэу нэж-лужъ хъужыгъэхэм яшӀоигъо-ныгъэхэр афагъэцкӀэнхэм, зы-щичэзыум дахэ ялогъэным яИофхэр арых. Ахэм афэдэ Иофтхьабзэхэр игъом зэшӀо-хыгъэнхэм тегъэпсыкӀыгъэ планэу агъэуцугъэм къыщи-лохэрэр ичэзыум зэригъэцкӀэшт шӀыкӀэхэм джыракъые кӀалэр ишъыпкӀэу апыл. Джащ фэдэу республикэм щыпсэурэ ветеранхэу категори-ехэмкӀэ зтеуыгъэхэр тэрэзэу къэлъытэгъэнхэр, ветеранхэм япсэупӀэхэр уплэкӀугъэнхэр, нэмыкӀхэри зэригъэцкӀэштхэр щыгъупшэхэрэп.

Аслъан ветеранхэм яреспубликэ совет итхьаматэ игуадзэу Иоф зишӀэрэр илъэс мыхъу-гъэми, ветеран ИофыгъохэмкӀэ уеупчӀымэ джэуап тэрэз къы-уитыжынын ылъэкӀышт. Гушы-лэм пае, республикэм ирайо-ниблырэ икӀэлитӀурэ Хэгъэгу зоошхом хэтыгъэ ветеран пчъагъэу ащыпсэурэр зыфэди-зыр, заом сэкъат хэхъухьа-гъэхэм, зэо ужым сэкъат хъу-жыгъэхэм, тылым щылэжы-гъэхэм, Хэгъэгу зоошхом хэ-лэжыгъэ бзылфыгъэхэм, нэ-мыкӀхэм япчъагъэ зэрэхурэр къыуиӀоным ренэу фэхъабыр. Пенсионер кызырэхъохэр зы-фэдэхэри ешӀэх. Адыгеим щыц ветеранхэу кӀалэхэу Москва, Ленинград, Сталинград, Орел, Курскэ, Киев, нэмыкӀхэми ащызэуагъэхэм ацӀэхэр къы-уиӀоштых. Адыгэхэу Советскэ Союзым и ЛӀыхъужыцӀэ зы-фаусыгъэхэм агъэхьагъэри хэ-мыукъоу кӀело.

СыкызытегушыцӀэрэ лӀыр Хэгъэгу зоошхом зыпкӀэкӀы-гъэхэм ащыщэп. 1951-рэ илъэ-сым ищылэ мазэ и 2-м дуна-им къытехъуагъ. Аслъан чычлэ дэт гурыт еджапӀэм шеджэфэ дэгъурэ дэгъу дэдэрэ фэшъ-хьаф оценкэу къыфагъэуцугъэп. Ау я 10-рэ классыр къыухы-гъэп. Я 8-рэ классыр кызы-

ринэкӀыгъэу чӀэхьагъ ар Мы-екъопэ медицинэ училищым. Армырми медицинэ сэнэхьат зилэхэм ренэу яхъуапсэщыгъэ. ЕджапӀэм чӀэсыфэ санита-рыгъ. Классым ис купмэ къа-хэхэрэ медицинэ ИофышӀэхэм (фельдшерхэм, медсестрахэм) яхъуапсэщыгъэ, ахэм ясэнэ-хьат фэдэ ыгъотымэ зыпэ къы-мыштэн щылагъэп.

Медучилищыр диплом плъы-жыкӀэ къыухыгъ. Ащ даклоу Мамхыгъэ гурыт еджапӀэри эк-стернэ шӀыкӀэм тетэу экзамен-хэр ытыхи, дэгъу дэдэкӀэ къы-ухыгъ. Фельдшер сэнэхьат зыгъотыгъэ кӀэлакӀэм 1970 — 1971-рэ илъэсхэм Іэпылэгъу псынклэу Мыекыуапэ дэтым Иоф щышӀагъ. Джа ИофшӀапӀэр ары медицинэ Иофым ыгукӀэ джыри нахь фэшагъэ зыщы-хъугъэр. Чэщ сменым изакъо-ми, кӀалэм ичӀыпӀэ зэфэшъ-хьафхэм уанэсыныр, сымэджэ хылыгъэхэм уялэзэныр пшъэ-дэкӀыжэ зилэ ИофшӀанэу щыт. Ау кӀэлакӀэм ренэу ыгукӀэ зы-дылгыгъыгъ апшӀэрэ медицинэ гъэсэнныгъэ зэрэзэригъэгъо-тышт шӀыкӀэм игухэл. Зылэ илгыгъэ врачхэм афэдэ хъу-ным кӀэхъопсыщыгъэ.

Іэпылэгъу псынклэм илъэс-рэ ныкӀорэ нахь Іумытыгъэу еджакӀо кӀонэу кӀэлакӀэм ри-хъухьагъ. Мызэгъогум ащ къыхихыгъ дзэ Иофым епхыгъэ медицинэ еджэпӀэ заведениер. 1971-рэ илъэсым къыщегъэ-жыгъэу 1977-рэ илъэсым нэс шеджагъ ар Ленинград дэт дзэ-медицинэ академиеу Кировым ыцӀэ зыхьырым. Джа зы заве-дение закор ары СССР-щты-гъэм ащ фэдэ еджапӀэу иты-гъэр. А еджэпӀэшхори адыгэ кӀалэм диплом плъыжыкӀэ къыухыгъ. ЗэкӀэ а академиер къэзыухыгъэхэр хэгъэгу ит дзэ подразделение зэфэшъхьа-хэм кыулыкӀэу ащашӀэнэу аты-рагошагъэх. Аслъан Ленинград хэкум кырагъэнагъ. Балтий-скэ флотым тет кӀухъэ ины-мэ ащыщэу «Гангут» зыфи-лорэм врач-хирургэу кыулыкӀэу щихынынэ игъо альэгъугъ. Ар кӀалэу Кронштадт ихыдзэ ба-зэ епхыгъагъ. Ащ ыуж иІэна-тӀэкӀэ нахь дэкӀолягъ.

Аслъан а чӀыпӀэм илъэситӀу кыулыкӀэу зэрэщыхыгъэр. Джыри ишӀэныгъэхэм ахигъэ-хъонэу рихъухьагъ. Ащ пае

1982 — 1984-рэ илъэсхэм ще-джагъ дзэ-медицинэ академиеу Кировым ыцӀэ зыхьырым меди-цинэмкӀэ пашхэр зыщырагъэ-джэхэрэ курсэу хэтым. Илъэ-ситӀо ащ зычӀэсым физиоло-гическӀэ организатор-специа-лист сэнэхьатыр щырагъэгъо-тыгъ.

Зэрэхабзэу, офицерхэр хэ-гъэгу ичӀыпӀэ зэфэшъхьаф-хэм ащылэ дзэ гарнизонхэм кыулыкӀэу ащыхьынхэу агъа-клох. Офицер ныбжыкӀэу Цыклушъэ Аслъан Ленинград лъэныкъом кырашыжыи, Ук-раинэм кыулыкӀэу щылыгъэ-кӀотэнэу агъэклӀагъ хы ШӀуцӀэ Іушъом Іут кӀалэу Очаков (Ни-колаевскэ хэку) щылэ хыдзэ бригадэм спецназ. Мы чӀы-пӀэм ащ мзэибгъо кыулыкӀэу щихыгъ. ІэнатӀэу ыгъэцӀагъэ-щтыгъэр медицинэ кыулы-къумкӀэ особистхэм ябригадэ ипашэу арыгъэ.

— Хы ШӀуцӀэ Іушъом дзэ кыулыкӀэу щыхьынэу сыкы-загъаглоу таджэ сыкыифэ-жыгъэм фэдэу къысщыхъу-щтыгъэ, — еӀо Аслъан. — Ле-нинград хэкур ренэу пшъэгъо зэпыт. Мы сыкыыздэкӀагъэм икӀимат Кавказым ехъыр, Адыгеир угу къегъэкӀы. Оча-ков къэлэшхоп, псэуэмкӀэ нэб-гырэ мини 10 нахьыбэ щыпсэ-урэп. Днепровскэ-Бугскэ ли-маным Іут хы порт. Пцэжые-консервышӀ комбинат, дэгъэшӀ завод, нэмыкӀхэри дэтых. Къэ-лэ цыкӀлур крепостэу я 15-рэ лӀэшӀэгъум агъэпсыгъагъ. Урысыем щыц зыхъугъэр 1791-рэ илъэсыр ары.

Кызырэхъагъэу, хы ШӀуцӀэ Іушъом хыдзэ кыулыкӀэу зэрэ-щыхьырым Аслъан рыгушхо-щтыгъэ. Очаков кырашыжыи, Грузинскэ ССР-м икӀэлэ пор-тэу Поти кызырагъэкложы-гъэр лъэшэу игопагъ Аслъан. Ар зыхъугъэр 1985-рэ илъэсыр ары. ИлъэситӀым ехъоу мы кӀалэм кыулыкӀэу щихыгъ. Гарнизоным медицинэ кыулы-къумкӀэ ипэшагъ, хыдзэлӀхэр зыщеджэхэу хым тет кӀухъэ бригадэм ифлагман-врачыгъ. А лъэхъаным Аслъан медици-нэ кыулыкӀэу майорыцӀэ илагъ.

Дзэ офицерхэр ренэу якы-лыкӀэу агъэкощыхэ зэпыт. Ащ фэдэу агъэкощы кӀэс адыгэ кӀалэр нахь ІэнатӀэ ин Іуагъа-

хъэщтыгъ. Ахэр зэкӀэри ивоенно билет дэтхагъэх, ежъыми къе-Іотэжы кӀэбар гъэшӀэгъонхэр. 1988-рэ илъэсым ар Грузием кырашыжыи, Украинэм къа-щэжыгъ, кӀалэу Севастополь илъэситӀэ хыдзэ кыулыкӀэу щихыгъ. Мызэгъогуми ар нахь ІэнатӀэ ин Іуагъэхьагъ. ПодполковникицӀэ зилэ хы-дзэлӀыр офицер анахь шъхьалэу, хы ШӀуцӀэ флотым медицинэ кыулыкӀэу ипашэ игуадзэу, етлэу иапэрэ гуадзэу агъэн-фагъ.

1992-рэ илъэсым къыщегъэ-жыгъэу 2008-рэ илъэсым нэс Цыклушъэ Аслъан хыдзэ фло-тым идзэ санаториеу поселкэу Дивноморскэ дэтым ипашэу кыулыкӀэу ыхыгъ. А уахътэм къыклоцӀ а санаторием дзэм хэтхэу ыкӀи хэтгыгъэхэу нэбгы-рэ мин пчъагъэмэ щӀӀэзагъэх. Еж кызырэхъохьырымкӀэ, ахэм ахэтгыгъэх Москва, Санкт-Петербург, нэмыкӀхэми ащыпсэурэ генералхэр, офицерхэр ыкӀи нэмыкӀ граждан зэфэшъ-хьафхэр. Генералэу Грачевыр кызырэхъо зэпыттыгъэри кӀелотэжыи. Сыгу кӀэкӀыжэ зэпыты апэрэ ранг зилэ капита-нэу, илъэсыбэрэ псычӀэгъ кы-хъэм исыгъэу, ячылэ щыщэу Мыекыуапэ щыпсэуштыгъэ ДӀэчъэ ХъазрэтӀалэ а санатори-ем илъэс къэс кызырэхъо-щтыгъэр.

Дзэ санаториеу «Дивномор-ское» зыцӀэм пащэу Іотыфэ Аслъан идахэ фэшъхьафкӀэ игугъу ашӀыгъэп. Ащ «УФ-м изаслуженнэ врач» зыфилорэ цӀэ лӀапӀэр къыщыфаусыгъ. 2004-рэ илъэсым медицинэ шӀэныгъэхэмкӀэ кандидат хъугъэ, ахэм адакӀоу медици-нэ кыулыкӀэу полковни-кыцӀэри къыфашыгъ.

Адыгэ кӀалэм иІофшӀагъэ-хэм уасэу къафашыгъэхэри кӀэлэгъэн пае. Ащ къыфагъэ-шъошагъэх орденэу «Почет» зыфилорэр, медальхэу «За во-инскую доблесть» зыфилорэм иапэрэ ыкӀи иятӀонэрэ сте-пень зилэхэр, «За безупреч-ную службу» зыцӀэм истепе-нищ, «За укрепление боевого содружества» зыфилорэр. Дзэ кыулыкӀэу ыкӀи ВМФ-м яве-теран. Орденэу «Почетный гражданин России» зыцӀэри иІ.

2008-рэ илъэсым хыдзэ кы-лыкӀэу кызырэхъыжыым Мые-

кыуапэ псэупӀэкӀэ къыхихыгъэу дэс. Адыгэ Республикэм пса-уныгъэм икӀэушъумэнкӀэ иврач-специалист кӀэщакӀоуи Иоф ышӀагъ. Мы илъэсым ар вете-ранхэм я Адыгэ республикэ совет итхьаматэ игуадзэу зэ-фэсым щыхадзыгъ.

Аслъан ветеран Иофыгъохэр зэшӀохыгъэнхэмкӀэ къытефэрэр ыгъэцӀагӀэзэ къехьы. Ветеран-хэм ярайон ыкӀи якӀэлэ орга-низациехэм е ветеран зэфэшъ-хьафхэм кӀалэкӀэкӀыр тхы-гъэхэу советым кыылэкӀахъэ-хэрэр макӀэп. А псэурэ зако-ным тетэу ветеранхэм афэгъэ-цӀэкӀэгъэным фэгъэхьыгъэ Иофыгъохэр зэшӀауахы. Бэрэ Иоф зышӀагъэу, бэ зыльэгъу-гъэу, бэ зыгъэшӀагъэм ветеран фэгъэклӀагъэхэр икӀоу зэрэфа-мыгъэцӀагӀэхэрэр гукъао е шъхьагло ащыхъоу макъэ къы-загъэуцӀэ, адемыгъэштэн плъэкӀыштэп. Джащ фэдэ Иофыгъохэм ренэу афэгумэ-кӀызэ иІофшӀанхэр Аслъан егъэцӀагӀэх. Етлэни тхьаматэ гуадзэр зыгъэгумэкӀырымэ ащыц ыкӀи шӀошъхьакулу вра-чыр зыкӀэтхэжыгъэ рецен-тымкӀэ осэ гъэнфагъэкӀэ ап-текэм къыӀихын фэе Ізэгъу учыр ветераным кызырэхъа-мытырэр. Сыдзэу щыгъми, тхьаматэ гуадзэм макӀэп ветеран Иофы-гъохэу зэшӀуихыхэрэр.

Цыклушъэ Аслъан ветеран-хэм яреспубликэ совет зыхъ-тыр илъэс мыхъугъэми, Иофы-шӀэ чанэу кызырэхъыгъэ кол-лективым хэт. Цыф шӀагъу ыкӀи цыфыгъэрэ адыгагъэрэ зыхэлэ ветеранхэм ащыц. Охътэ кӀэкӀэу кызытхэтым къыклоцӀ ащылӀагъ кӀалэхэу Санкт-Петербург, Новороссий-скэ, Украинэм ит чылэу Дья-ково, Абхъаз Республикэм, Армавир. Ахэм ащыщэу ыгу имыкӀыжырэр Советскэ Со-юзым и ЛӀыхъужыу Андыр-хъое Хъусенэ зыщыкӀодыгъэ чӀыпӀэм Адыгеим икӀыгъэ деле-гацием щыщэу зэрэклӀагъэр, украинцэхэр гуфэбэныгъэ ин хэлэу кызырагъэкложыгъэхэр, а къапэгъокӀыгъэ купым адыгэ зэрахэтыгъэр щымыгъупшэ-жыу бэрэ кӀелотэжыи. Ар от-ставкэм щылэ полковникэу Сыджыхъэ Хъазрэтбый ары. Етлэни ар кӀэралыгъо зэфэшъ-хьафхэм ащылӀагъ. Къухъэу «Гангут» зыфилорэмкӀэ ащы-лагъ ар Кубэ, Грецием, Герма-нием, Румынием, Польшэм, Сирием, нэмыкӀхэми. Джырэб-лагъэ Израиль кӀогъэ купмэ ахэтэу адыгэ чылэхэу Кфар-Камэрэ Рихъаниерэ арагъэб-лэгъагъэхэм ащыщыгъ.

Цыклушъэ зышъхьэгъусэхэу Аслъанрэ Зинаидэрэ бын дахэ яІ. Ишъхьэгъусэ врач.

2011-рэ илъэсым щылэ ма-зэм и 2-м Аслъан ыныбжэ илъэс 60 мэхъу. Арышъ, тыфэ-гушӀо, псауныгъэ пытэ иІэнэу тыфӀэлао.

ШЫМЫГЪЭХЪУ Мурат.
АР-м иветеранхэм ясовет ипресс-секретарь.
Сурэтым итыр: **медицинэ кыулыкӀэу полковникэу Цыклушъэ Аслъан.**

КЪУАДЖЭМ ИКІЭЛЭ ШУГЪЭХЭР

БЭМЫШІЭУ сянэшхэм Бячылэу Улапэ тыщылагъ. ТицлыкIугъом тянэу шымылэ-жым лъэсэу тызтыригъэты-щтыгъэ гъогур, шу тигъэлъэ-гъугъэ къуаджэр непи ты-гъушхэрэп. Шыринэкъо лъэп-къэу сянэ зыщыщыгъэр ащ дэмысыжхэм, тыдэхъаныр тикIас, къош-лахылыхэри шы-тихъоих. Сянэшпыхъуэу Ку-ламэ ТхьакIушынэмэ, Шам-сэт Лынамэ янысагъэх. Сян-эжъ Куфанэхэм ащыщыгъ, ащ ышыпхъоу Айцэт Едгъулхэм яныуагъ. Сятэжъ ышыпхъу Куакуцэ ыпхъоу Хухо Симбо-лэт Рэщыдэ шхъэгъусэ фэ-хъугъагъ.

А нэбгыритIур лэжъэкIо-псэуакIохэу къырыкIуагъэх. Рэщыдэ колхозым апэу хъха-гъэхэм ащыщыгъ. Лъыгъэчъэ зэошхоми хэлэжъагъ, къызэ-гъэзэжъми пшым зэщигъэкъо-гъэ мэкъу-мэщыр зыпкъ изы-

МТС-м еджапIэу къыщызэIуахыгъэм тракторист сэнэхъа-тыр мэзицкIэ Шы-хъамджэрые щызэ-ригъэгъотыгъ. А лъэ-хъаным кыинэу алъэ-гъугъэхэр непи шы-гъушхэрэп. Трак-торым кабинэ теты-гъэп, свети илэщты-гъэп. Чэши мафи Iоф арагъашIэщтыгъэ. Нахъыбэрэм къа-мыгъэкIожьхэу губгъом ит вагоном илгы-щтыгъэх. Ашхыщты-ри ежхэм зыдахы-щтыгъ.

— Чыгухэр хъа-мыткIуалэм зэлъи-штагъэу, пхъэлэшхэм аданэщтыгъ, трактор-хэр ыгъакIощтыгъэ-хэп, — еIо тигушы-лэгъу. — ТIэпшэ-

рэп Щэрджы Аслъан при-цепщикэу сызегъусэм трактор капотым ныбашъокIэ сые-лъэу, IэлъэныкъокIэ а цэф лэ-гъэжъыр сIыгъэу къыфэзгъэ-нэфыгъэ Iоф зэрэгъашIэщты-гъэр. ЕтIани трудоденкIэ та-гъэлажъэщтыгъ.

1948-рэ илъэсым Шыхъам-джэрые дзэм къулыкъу къы-щыхыинэу ащ, илъэсищым ехъурэ къэтышъ, сержантэу къегъэзэжъы. КъызэрэкIожьэу тIэклурэ зызгъэпсэфын е Iоф псынкIэ горэм сылгыхъун ымыIоу, зыщылэжъэгъэ трак-тор бригадэм егъэзэжъы. Трак-торхэу ДТ-54-м, ДТ-75-м, нэмыкI технику Iоф зэримы-шлагъэ Улэпэ колхозым къыхэ-хъагъэп. Тракторхэу С-100-ми тесэу чыгулIэхэр къэлэтыгъэ-ным чанэу хэлэжъагъ, ищыт-хъуи аригъэIуагъ.

Джауштэу ягубгъохэр гъэ-бэжбулэу шыгъэнхэм хъалэ-

яхатэ адыгэ унагъом ищыкIа-гъэу къыдимыгъакIэрэ, щими-гъэбагъорэ шыIэп. Ащ изакъоп, былым пIашъэу шхъыбгъу ыIыгъ. Ахэм ащыщэу чэмхэр шы мэхъух. Мэлхэр 15 хъушты-гъэх, тIэклэ ахигъэкIыгъ, ау къызызэлылфэжъхэкIэ къа-хъожьынэу шыт.

— Ахэм ашхышт мэкъур къыслэжъэс кIалэмрэ сэрэры пытэупкIы, — еIо Шыхъам-джэрые, — икыищыжыгъом Мыекъуапэ дэсхэри къэкIох. Адэ чылэм удэсымэ зи умы-шIэу ущылэщта? Чэми, мэли уилэнхэ фае. Сэ сшхъэкIэ с-шысышъуштэп. Зыгорэхэм тызэрапылтыр ары тыщызы-гъалэрэр.

Ишхъэгъусэу Люби (ар НэтIаомэ япхъу) Шыхъамджэ-рые фэдэу лэжъэкIо-псэуакIу, уцуи тIыси иIэп. Инысэу Жаннэ игъусэу унэгъо хъызмэтыр зэра-хъэ, тхъачэтхэр ахъух, гъэщым изехъан, хатэм идэлэжъэн апы-лтых. Люби елгъэкIыфэ колхо-зым щылэжъагъ, зыфагъазэрэр ышIагъ, цIыфхэм яфэIо-фашIэ-хэр зыщагъэцкIэрэ унэу чы-лэм дэтыгъэм илъэсипшIэ Iоф щилэагъ.

Шыхъамджэрыерэ Любэрэ лъфыгъэ дахэхэр зэдагъоты-гъэх, зэдапугъэх. Налбийи, За-удини, Хъамеди Мыекъуапэ цэлажъэх, Амэрбий Москва Iоф щешIэ, Фатимэ Аджырэмэ яныс. Алъэхэсър Валер. Зэ-кIэми унэгъо дахэхэр ашIагъэх. Ахэм къакIэхъухъажыгъэхэ-ми къапыфэжыгъэхэми къор-ыльф-пхъорэльфхэу 18 яI. Янысэхэу Софэ, Фатимэхэм (ахэр тIу мэхъух), Светэ, Жаннэ ядэгъугъэ, ядэхагъэ, яхъупхъа-гъэ ягуашъу Любэ фэухырэп.

Унэгъо лъапсэм къина-гъэу анахыкIэу Валерэрэ ащ ишхъэгъусэу Жаннэрэ афэгъэ-хыгъэу гушыIэ зытIу. Валерэ Улапэ дэт механизированнэ хъамэм ипаш. Анахъ шхъаIэр республикэм щызэлъашIэрэ пшыноэ Iэпэлэсэр зэрэщыт-ары. Адыгэ культурэм идунэе фестивалхэу тиреспубликэ щызэхъагъэхэм, пшыноэ зэ-нэкъокъухэу Мыекъуапэ шы-лагъэхэм ялауреат зэрэхъугъэм фэшI кыратыгъэ дипломхэр тагъэлэжъугъэх.

Ишхъэгъусэу Жанни (Нэ-фышъмэ япхъу) хъупхъэ, чан, унэгъо Iофхэм анэмыкIэу, адыгэ шыгъур къэзышырэ IофшIапIэу Хъуажэ Аслъан къызэIуихыгъэм цэлажъэ.

Титхыгъэ зыфэгъэхыгъэ Симболэт Шыхъамджэрые иIофшIагъэхэм яфэшпошэ уаси хабзэм къафишIыгъ. Медаль-хэу «50 лет Победы в ВОВ», «60 лет Победы в ВОВ», «Ве-теран ВОВ», «За освоение це-линных земель», «За доблест-ный труд», «Ветеран труда» зыфиIохэрэр иIэх. Къуаджэми щагъэлапIэ, ыIорэми уасэ шы-фашIы. Ахэр зэкIэ ишыIэкIэ-зекIуакIэ, ипсэукIэ, иIофшIакIэ къапыкIыгъэшъ, тыфэхъохъу тидунай къыгъэдахэу бэрэ къытхэтынэу.

НЭХЭЕ Рэмзан.

Сурэтхэм арытхэр: **Симбо-лэт Шыхъамджэрий; Симбо-лэт Любэрэ ипшъашъэу Фатимэрэ** (апэ итхэм сэмэгум-кIэ щыс) **инысэхэм ахэтых; Симболэт Валерэ фестива-лым хэлэжъагъэу Лэгъо-На-ккъэ щыIэу пшынар ыIыгъэу щытырахыгъэр.**

ШЫХЪАМДЖЭРЫЙ

гъэуцожьыгъэхэм якIэщэкIуагъ, бригадирэу къыхэкIыгъ, зыфа-гъазэрэр ышIагъ. Ишхъэгъусэ Хухуи Рэщыдэ кIэгъэкъон дэ-гъоу иIагъ, унэгъо IофшIэным нэмыкIэу къуаджэм ипашэхэм зыфагъазэрэр еIоIапIэ имыIэу ыгъэцакIэзэ къыхыгъ.

Лъфыгъэ дахэхэри зэдапугъэх — Куку, Къырым (щылэ-жъэп, Алахъым джэнэтыр къы-рет), Шыхъамджэрий, Аслъан, Юр. ЗэкIэри аныбжыкIэ хэкIо-тагъэх, цIыфышIух, якъуаджэ хъалэлэу фэлэжъагъэхэм, ащ ищытхъу языгъэIуагъэхэм ащыщых. Унэгъо шлагъохэри, лъфыгъэ дахэхэри яIэх.

Ахэм зэу ащыщ ыныбжыкIэ илъэс 80-м къехъугъэу мы тхыгъэр къэдгъэхъазырынар зыпкъ къыкIыгъэу, непэ нэIуасэ шъузыфэтшIы тшIоигъо Сим-болэт Шыхъамджэрые. Ар щылэныгъэм игъогу гъэшIэгъон къэзыкIугъэхэм ащыщ. 1928-рэ илъэсым иIоныгъо мазэ и 27-м къехъугъэу, ыныбжы илъэс 82-м къехъугъэми, итеплэкIи, изекIуакIэкIи, иIофшIакIэкIи, ишIэжыкIи дэгъоу къызэте-нагъ. Джыри IофшIэкIошху, бы-лымхэм ахэт, ахэм ашхышт мэкъур икIалэхэр игъусэу гъэ-мафэм егъэхъазыры, Iужкыр, псынIэу мзекIо. Арышъ, ты-фэлъало джыри бэ ыгъэшIэнэу.

Зигугъу къэтшырэ лым шы-Iэныгъэм игъогу псынIэп къы-кIугъэр. Ылэгъуанджэхэр зэ-рытым ышхъэ итыгъ IофшIэ-ныр зырегъажъэм, егъашIэми чыгум ылэ хэлъызэ къыхыгъ.

— ЕджапIэм сызычIахъэм латиньбэкIэ тырагъаджэ-щтыгъ, — къытфелуатэ Шы-хъамджэрые. — Яблэнэрэ классыр къэсымыухызэ нэ-мыщхэр къэкIуагъэх. А лъэхъа-ным сыщыкIугъэми Хъаны-кьор Улапэ къызэрэкIогъагъэр дэгъоу къэсэшIэжъы. Ар къы-зэрэкIощтыр зашIэм чылэм дэсыр зэкIэ къэхалъэм дэжъ къыдэкIыгъагъ. Хъаныкьор ПшыжъхъаблэкIэ къыраши, ежъ зы нэбгырэ къыгосэу фа-этоным исэу, шыуиплыр ыбгъухэмкIэ къыготэу къа-щагъ. Цыфхэм къахахы сэ-

лам къарихыгъ, инIосэ лъыж-хэм IаплI къарищэкIыгъ. Къэ-халъэм зэкIэри къыдэхъанхэу къариуи, ежыр апэ иуцуи нэ-маз аригъэшIыгъагъ. ЕтIанэ

лъыжъ зытIу фаэтоным зыды-ригъэтIысхы ихэлпэжъэу Улапэ дэтым кIогъагъэх. Цыфхэри ащ къекIолIэжыгъагъэх. Къа-рилогъагъэу къаIотэжъэу зэхэ-хыгъэри къэсIон: «Мы къэкIуа-гъэхэм шъуаIыгъыштэп. Шъу-мыIуапхъэ шъумыIо, мыхэр бэрэ шыIэштхэп, кIожы-щтых». Хъаныкьор лы тхьопшъ лъэпэлъагъэу шытыгъ, пщэры-гъэп, дзэ шъуашэ шыгыгъ. Не-пи ащ иунагъэр чылэм, зэ-хэкъутагъэми, дэт.

— Нэмыщхэр зэкIожьхэм я 7-рэ классыр къэсыухыжыгъ, — къыпедзэжъы ипсалъэ Шы-хъамджэрые. — 1944-рэ илъэ-сым IофшIэныр колхозым илъэс 16-м ситэу щезгъэжъагъ. Трактористэу Щэрдж Аслъан прицепщикэу сыкIыгъугъ. Бри-гадирыгъэр АкIэжъ Индрыс. ИлъэситIу фэдизрэ джауштэу Iоф сшIагъэу сэри шхъафэу тракторхэу «СТЗ»-р къысати сытырагъэтIысхъэгъагъ. А лъэхъаным хъульфыгъэхэр заом шылагъэх, бзылфыгъэхэу Алэкъэе Ащэти, Мамсыр Ну-рыети, нэмыкIхэри трактор-хэм атесыгъэх.

Нэужым Улапэ дэтыгъэ

лъапшъэхэм лъыпсыр къапы-чъэу тракторхэм апэ титэу ахэр итыупкIыщтыгъэх. Чэщырэ Iоф тшIэн зыхъукIэ, трактор-хэм свет яIагъэпти, цэфыжъ

лагъэ горэхэр къэдгъотыхэти, ахэм яжъэу арыттакъорэм дэгъэчIэжъ тIэклэ хаткIэти, джар тIыгъэу, тракторым ыпэ титэу, къыфэдгъэнэфызэ дгъа-жъоштыгъэ. Сыд къина ты-мылэгъугъэр? Сщыгъушшэ-

рэ хыныгъошхом хэлэжъагъ. АВМ-м агъарIуи, Куфанэ Бо-рисэ игъусэу илъэситIо шылагъ. ЗэкIэ зызэхэбгъэхъожьыкIэ Iоф зэришлагъэр илъэс 55-рэ.

Непи Симболэт Шыхъам-джэрые щысэп. Сотых 12 хъурэ

ЛІАКЪОХЭМ КЪАРЫКІУАГЪЭМ ТЫТЕГУЩЫНЭ

Адыгэ лъэпккыр зыгъэдэхэгъэхэ ХЪАГЪУНДЭКЪОХЭР

(Къызыкълъыкlorэ
тыгъэгъазэм и 28-м
къыдэккыгъэ номерым ит).

ГЪОТ

Хъагъундэкъо Чохъу-хъаджэм ыкьо Ибрахимэ пхъуищ-рэ къуипллырэ ыплугъ. Ахэм анахыжъу Гъот 1895-рэ илъэ-сым къэхъугъ. Икълэлэгъум къыщегъэжъагъэу ІофшІэкло-шоу, ил拉克ъо ыгъэдахэу, нахыжъхэр ыгъашлохэу, нахы-кълэхэм шысэтэхыплэ афэхъоу чылэм шыпсэуштыгъ. Тучан-хэр илагъэх, къуаджэм дэххэм ишлуагъэ аригъэккыштыгъ. Тиждыхэм къызэралотэжы-щтыгъэу, Гъот ышхэрэм фэдиз къоджэдэххэм аритыштыгъ.

Ащ фэдэ шыІэкІэ тхъагъор 1917-рэ илъэсым шытекІогъэ революцием зэхитэкъуагъ, Хъагъундэкъохэм ащыщэу апэ-дэдэ НКВД-м ыгъэтІысыгъэмэ Гъот ахэфагъ. Илъэс пчъагъэ Колыма ихъапс къышыхы, 1929-рэ илъэсым чылэм къэ-кложыгъ, ау иунэхэри, ибы-лымхэри, итучанхэри ыгъоты-жыгъэхэп. Чэтгъу шагум дэ-тыгъэр псэупІэ фэхъугъэу иуна-гъо къыфигъээжыгъ. ИкІоры-кІэу шыІакІэр ригъэжъэжыгъ, ау къыгурыІуагъ хэбзакІэу къэ-кІуагъэм гулсфэу зэримыгъэ-псэуштыр. Ылэгъуштыгъ Хъа-гъундэкъо зышыхэр зым адрэр ыуж итэу зэраубытыхэрэр, зэ-рагъэтІысыхэрэр, бэмэ къызэ-рамыгъээжыгъэр. Зышыхэу хэ-кІодагъэхэм апае хъадагъэр къызэІуахыштыгъ амышІэу лІа-къом охътабэ зэпчыгъ.

ЛІакъом инахыжъхэм яуна-шъокІэ Гъот гъэбыллыгъэкІэ иунагъо чылэм дышыхы, Гру-зием ит къалэу Гори кІожы-гъагъэ. Ащ дэжым ыкьо на-хыжъу Къэлэкъутэ илъэс ыныбжыгъ. А къалэм шы-псэуэ, Гъот кІэлитІу къыф-хъугъ: Хъазэрталэ — 1936-рэ ыкІи Батырбий — 1939-рэ илъэсхэм.

Заор зауым Гъот иунагъо къуаджэу Мамхыгъэ къыгъээ-жыгъ. Къуаджэм дэххэр лэ-шэу къыфэразэхэу, ислэм диныр дахэу зэрихъу Гъот псэугъэ. КІэлишэу иІэр дэгъоу еджагъэх, унагъохэри агъоты-гъэх, сабыи дахэхэри къафэ-хъугъэх. Хъазэрталэ псэолъшІ организацием инженер шъхъа-Іэу Іоф ышІагъ, 1986-рэ илъэ-сым игъонэмысэу идунай ыхъо-жыгъ. Хъазэрталэ икІалэу Азэмагъэ ятэжъхэм ягъоу дахэ лъегъэкІуатэ. Чылэм дэххэр шыгушІуыкІэхэу Азэмагъэ мы-гъэ Чабэм кІогъагъэ, дин Іоф-хэр къыгъэақІэхы, хъаджа-цІэр иІэу къэкожыгъ. Унэгъо дахэ иІ, пшъэшъэ цыкІуищ еплу. НахыкІэу Батырбий дэ-гъоу еджагъ, Москва дэт са-тыушІ институтыр къыухы, ду-наим ехыжыфэ Іэшъхъэтет ІэнагІэхэр ыгъэақІэхэзэ Іоф ышІагъ. Ыкьоу Мэдинэ унэгъо

дахэ иІ, пшъэшъэ цыкІуищ еплу, предпринимателэу Іоф ешІэ.

ГЪОТ ЫКЪОУ КЪЭЛЭКЪУТ

Цыфым игъашІэ тхыль тхыгъэм фэд. СикІэлэцІыкІу-гъом гъэмэфэ фабэхэр къызы-сыхэкІэ седжэжынэу сыфэ-мыеу бэрэ уахътэ къысэкІугъ. Непэ къызынэсыгъэми Къэлэ-къутэ игугъу чылэм дэс цыф-хэм дахэкІэ ашІы зыхъукІэ, апэдэдэ итэу гушІорэмэ сашыш, сыда пІомэ ащ губгъом апэу сырищагъ, дунэе шхъуантІэр шІу сигъэлэгъугъэ. Колхозым имеханизаторхэм анахъ дэгъоу Іоф зышІэу, Шэуджэн районым ыцІэ дахэкІэ рязыгъэІуагъэхэм ар апэ итыгъ. Хъагъундэкъо зышыхэу тикъуаджэ ыцІэ зы-Іэгъэгъэхэм ахэтыгъ.

Каникулхэр къызэрэсыгъэ-хэм сикІэгугъушІоу непи нычэпи сымышъхъахэу прицепикъуе комбайнерым Іоф дасшІэу Къэлэкъутэ сигъэсагъ. Ащ иІофшІакІэ радиуи гъэзети къытегушІагъэр макІэп, хэбзэ шІухъафтынхэри иІэх, ау ахэм ягугъу ышІэу, ыбгъэ хэлхэу цыф зэхихыгъэп ыкІи ылэгъ-гъугъэп.

Янэ къылыфгыгъэ ышнахы-кІэхэу Хъазэрталэ, Батырбий, ахэм яшъэогъухэми Къэлэкъутэ шысэтэхыплэу ялагъ. Непэрэ дунаими ар шыбай, унэгъо дахэ иІ. Ыкьохэр Рэмэзанэрэ Ас-лъанрэ механизаторых, унэгъо хъопсагъохэр ашІагъэх. Ыпхъоу Сафьет къалэу Москва цэ-псэу, кІэлитІу еплу.

2011-рэ илъэсым Къэлэкъу-тэ ыныбжэ илъэс 80 хъушІ. А мэфэ хъарым Хъагъундэкъо лІакъом имызакъоу, Зэфэсхэ-ри, Дачъэхэри, Лышэхэри, ЛъэпІэрыкъохэри, къэпІон хъумэ, зэрэчылэу Къэлэкъутэ фэгугъшІоштыгъ. Сэри пхэкІыч зэтетІыкІэхэр сІыгъхэу Зэфэс ГошІлапІэ ипшынэу къыгъэ-гушІыІэрэм Абрэдж Нухъэ иорэ-дэу къыригъаІорэм чылэр ед-гъэлэгъэу, Къэлэкъути пчэгум шэ-сэу, ягуашэу Сари ипшъэшъэ-гъу дэхагъэр гум къыгъэкІы-жъэу сурэтым фэдэу ишыгъэу, «хахъэрэр хэкІуадэ» зыфалогъэ хъяр зэхыхэр къызэІутхынэу Алахым ыІомэ сэгугъэ.

Рэмэзанэ ыкьоу Къасим

Сятэжъэу Джыбэхъаджэ кІэ-лищрэ пшъэшъышІыІэрэ ыплугъ. Ахэм анахыжъым Рэмэзан ыцІагъэр. КІочІэшхо хэлъэу, ил拉克ъо непи нычэпи фэла-жъэу, чылэм дэххэм шІу алэгъ-гоу, ялахылхэр непэ зимы-лэгъухэкІэ афэзэхэу ар псэу-гъэ. ЛІакъоми Рэмэзанэ шІу ылэгъуштыгъ, лъэшэуи ыгъа-шІоштыгъ.

Сурэтым итхэр: (сэмэгумкІэ къебгъэжъэнышъ) шысхэр — Хъагъундэкъо лІакъом шыщхэу Мыхъамэтхъяр, Хъамед, шытхэр — Руслан, Батырбий, Казбек.

Рэмэзанэ исабийхэми ежым ишыІакІэ шысэтэхыплэу ялагъ. Непэ зигугъу къэсшІы сшІои-гъор Рэмэзанэ ыкьоу Къасим. Ар хэгъэгум къыштыгъэджыгъэ революцием къыхэхъухъагъ. ИцІыкІугъом щегъэжъагъэу еджэным лъэшэу фэщагъэу шытыгъ. Мамхыгъэ еджапІэр къызеухым, Краснодар бухгал-терхэр зыщагъэхъазырхэу дэ-тым агъакІуи, дэгъу дэдэу а еджапІэри къыухыгъ. Къасимэ къыгъэшІэштым бухгалтер-экономистэу Іоф ышІагъ, шыт-хэу тхылыбы илагъ. ЫцІэ да-хэкІэ Іугъэу, нэмыкІ районхэм, къалэхэм къеупчІыжынхэу къарыкІыхэти, бухгалтерхэр ыджэ къакоштыгъэх, ишІо-гъэшхуи аригъэкІыгъ.

Къасимэ кІэлиплІырэ пшъэ-шыщырэ ыплугъ, ыгъэсагъэх. Ахэм къатекІыжыгъэхэм ти-л拉克ъо къагъэдахэ, ишыІакІэ лъагъэкІуатэ.

Тятэжъхэм ашэу Шъэонашхъу

Сятэшэу Гъот къызэриІо-тэжыштыгъэу, Шъэонашхъо адыгэ шъолырым исхэм дэ-гъу дэдэу зылашІэштыгъ. Баеу псэуштыгъ, цыфыбэмэ, уна-гъомэ ишІуагъэ аригъэкІы-щтыгъ. Шыгъэчъэшхэр шІу ылэгъухэу ыхъуштыгъэх. Сыд фэдэ мэфэкІ хъугъэми, апэ итэу хэлажэщтыгъ.

Къызэралотэжыштыгъэу, къарыушхоштыгъ, къебэнынэу чылэм зи дэсыгъэп. Пхъэм хишыкІыти псэолъэ зэфэ-шъхъафхэр дэхэ дэдэу ышІы-щтыгъэх, зыгорэ къехъопса-гъэмэ, ыгу пыкІэу ритыштыгъ.

Шъэонашхъо кІэлитІу илагъ. Ащ ыкьо Аюбэ Адыгэ хэкум ихышъэ чІыпІэ гъэнэфагъэ шеубыты. Чылэм дэт еджапІэр къызеухым Краснодар агъэ-кІуагъ, Кубано-Черноморскэ совпартшколыр дэгъоу еджэзэ къыухыгъ. Аюбэ апэрэ шъэо-гъухэу илагъэхэм ащышыгъэх Хъахъурэтэ Шыхъанчэрые, Еутых Аскэр.

1927-рэ илъэсым Аюбэ КПСС-м хэхъагъ. Районым иапэрэ гъэзетэу «Колхозный путь» зыфиІорэр къыдигъэ-кІэу ригъэжъагъ.

Адыгэ хэкур илъэс 12 зэ-рэхъугъэм фэгъэхыгъэу чылэу Хъакурынхъаблэ мэфэкІ зэх-хэу шылагъэм изэхэщэкІуагъ.

Сыд Іоф ышІагъэми, зэрэ Хъагъундэкъор фагъэгъугъэп. 1937-рэ илъэсым НКВД-м ыгъэтІыси, судым илъэс 15 ты-рилъхы Колыма арагъэщагъ. Ащ ыуж Аюбэ икъэбар лІа-къом зэхихыжыгъэп.

Арэуштыгъ хъугъэми, Аюбэ непэ псэурэм фэд. Гухэлъэу илагъэхэр къыдэмыхъугъэхэ-ми, ыкьоу Сталилот зыцІагъэу дунаим шымыпсэужырэм исабийхэу Джамбулатрэ Фа-тимэрэ ятэжэ гушшысэу зэрэ-псэуштыгъэхэр непэ яшыІакІ, лІакъом идахэ арагъаІоу дэ-гъоу еджагъэх, МГТУ-м шэла-жъэх кІэлэгъэджэ пэрытхэу, шІэныгъэхэмкІэ доктор хъун-хэм Іоф дашІэ.

Джыбэхъаджэ ыкьоу сятэу Ахьмэд

ЫпшъэкІэ къызэрэстхыгъэу, Чохъу-хъаджэу лІакъор къыз-текІыгъэм икІалэхэм адыгэ ха-

бээр икьоу зэрахъэу, цыфыгъэ-шхо ахэлъэу ыплугъэх. Сятэ-жъэу Джыбэхъаджэ янэ къы-лыфгыгъэу ышыхэм ямыупчІы-жъэу, адырмыгъаштэу сыд фэдэ мэхъанэ зиІэ Іофи ригъа-жъэщтыгъэп. КъурІаным лъэ-шэу фэцэгъагъ, Чабэм тІогъо-гогъу кІогъагъэ, джары хъа-джэ зышыхъугъэри. Ил拉克ъо лъэшэу ыгъэдахэу, осэшхо къыфашІэу, зэрэчылэу агъашІо-штыгъ, цыфхэм упчІэжъэгоу ялагъ, ау Совет хабзэр чылэм зыщагъэпсым 1924-рэ илъэсым народым ипыицІэр пальхыи аукІыгъ.

Сятэу Ахьмэд Джыбэхъа-джэ иунагъо 1906-рэ илъэсым къыхъухъагъ. Ятэшхэр, ышыхэр шысэтэхыплэу иІэхэу къэхъугъ. Къызэралотэжыштыгъэу, кІэ-лэкІэ дэдэу шакІо кІоныр ри-гъэжъэгъагъ, шыгъэчъэшхэм бэлахэу апыллыгъ, шыгъа-чъэхэм ахэлажэщтыгъ.

Революциеу лъыр зыщагъэ-чъагъэм илІэкъо тхъагъо игъо-нэмысыр къызэрэфихыгъэр нэрлэгъоу ылэгъугъ, яти ла-жъэрэ хъакъэрэ имыІэу, адрэ ятэшхэм афэдэу, кІодыкІае зэрэхъугъэр ыгу риубытагъэу псэуштыгъ. Сятэу къыІотэ-жъэу зэхэсхыгъ мызэу, мытІоу НКВД-м хагъэхъанэу къызэ-реджагъэхэр, ау сыд къыраІуа-гъэми афыхэхъагъэп, сыда пІомэ ылэгъуштыгъ лІакъор хульфыгъэхэмкІэ нэкІы зра-шІырэр.

ХЪАГЪУНДЭКЪО Хъамед.
Урысыем ипрофессиональ-нэ литераторхэм я Союз хэт.
(Авторым итхыгъэхэм та-рихъ цысэхэу ахэтхэмкІэ пшъэ-дэкІыжэ ехы).

(Джыри къыкІэлъыкІошты).

ТИЦЫФ ЦӔРЫНОХӔР

Орденыр Москва кыыщыратыжыыщт

Урысыем, тильӕпкӕгъухӕр зыщыпсӕурӕ хӕгъӕгъухӕм ащызӕлӕшӕрӕ Андзӕрӕкӕ Чеслав Зӕкӕошныгъӕм иорден непӕ Москва, Кремлым, кыыщыратыжыыщт.

Лӕпкӕ культурӕмрӕ искусствӕмрӕ хӕхъоныгъӕ ягъӕшӕгъӕным илӕсыбӕ хъугъӕу фӕлӕжӕрӕ Андзӕрӕкӕ Чеслав Урысыем икомпозитормӕ я Союз хӕт, АР-м и Къӕралыгъо филармоние иорӕдыу. Щытхъуцӕу ащ кыфаусыгъӕр макӕп.

— Лӕпкӕхӕм язӕфыщытыкӕхӕр гъӕпытӕгъӕнхӕр Иофыгъо шӕхӕлӕу тилӕм ахӕсӕлытӕ, —

еIo УФ-м изаслуженнӕ артистӕу, АР-м инароднӕ артистӕу, медалӕу «Адыгейм и Щытхъузежӕр» кызыфагъӕшӕошагъӕу Андзӕрӕкӕ Чеслав. — Зӕкӕошныгъӕм иорден наградӕ лӕапӕу сӕлытӕ. Москва сырагъӕблӕгъагъӕу орденыр кызырӕсатыжыӕрӕр апӕу шукӕ зыфӕслӕгъӕрӕр сиорӕд кызыфаслоу, сигупсӕу Адыгӕ Республикӕр ары.

Опсӕу, Чеслав! Лӕпкӕ музыкӕр шу зыщӕлӕгъӕрӕ кощхъӕблӕ унагъом ущӕпӕгъ. Уикӕлӕхӕми искусствӕр сӕнӕхӕг афӕхъугъ. Уинасып зыдӕплӕгъӕужӕзӕ упсӕунӕу, бӕгъашӕ ухъунӕу, Тхъӕм кыуитыгъӕ макӕр дунаим бӕрӕ

щыжыынчынӕу пфӕтӕIo. Сурӕтым итыр: Андзӕрӕкӕ Чеслав.

ИСКУССТВӔР —

Щытхъуцӕр кызыфаусыгъӕр

2010-рӕ илӕсыр Хъакъуй Анжелӕ шукӕ егъӕклӕтӕжы. Дунаим щызӕлӕшӕрӕ ансамблӕу «Налмӕсым» хӕтӕу США-м, Тыркуем, нӕмыкӕхӕми ащылӕгъ. Зӕфӕхысыжъ концертхӕу Мыекъуапӕр Краснодаррӕ ащыкӕуагъӕм ахӕлӕжыагъ.

«Адыгӕ Республикӕм изаслуженнӕ артисткӕ» зыфилӕрӕ щытхъуцӕр кызырӕфаусыгъӕм фӕшӕ иныбджӕгъухӕр, итворчествӕ зыгъӕлӕапӕхӕрӕр кыфӕгушӕуагъӕх. Илӕсыкӕу кыхӕрӕм Хъакъуй Анжелӕ икӕшӕохӕмкӕ лӕпкӕ искусствӕр лыгъӕклӕтӕнӕу Тхъӕм тыфӕлӕу.

Сурӕтым итыр: Адыгӕ Республикӕм изаслуженнӕ артисткӕу Хъакъуй Анжел.

БОЕВОЙ САМБӔР

Мӕфӕкӕ шӕхӕафтын

Урысыем и Къыблӕ шӕолӕыр боевой самбӕмкӕ изӕнӕкӕокъухӕр Ростов-на-Дону щыкӕуагъӕх. Адыгӕ Республикӕм ихӕшыпыкӕыгъӕ командӕ зӕлукӕгъӕмӕ апӕр чыпӕр кӕащыдихыгъ.

Яонтӕгъугъӕ елӕытыгъӕу чемпион хъугъӕхӕр: Бӕрӕчӕт Мурат, кӕ 62-рӕ, тренерхӕр Тыгъужӕ Алыӕр Шӕзоцӕкӕу Муратрӕ, Бӕрздж Исӕам, кӕ 74-рӕ, тренерхӕр Тыгъужӕ Алыӕр Мӕрӕтыкӕо Сахыдӕрӕ, Хамзатханов Хъамид, кӕ 82-рӕ, тренерхӕр Хъот Юныс, Абзӕ Исӕам, кӕ 100, тренерхӕр Хъӕпӕ Арамбыйр Хъӕпӕ Хъамидӕр.

Ятӕонӕр чыпӕхӕр бӕнӕкӕуишмӕ кӕафагъӕшӕошагъӕх. Сайдрахмонов Мустафа, кӕ 62-рӕ, Лӕрыкӕо Мурат, кӕ 74-рӕ, Тури Хъӕпӕ Арамбый егъасӕх, Ты-

гъужӕ Алыӕ, кӕ 100-м кӕхъу, тренерхӕр Хъӕпӕ Арамбыйр Хъӕпӕ Хъамидӕр.

Ящӕнӕр чыпӕхӕр кӕзыхыгъӕхӕр: Сӕкӕурӕ Эдуард, кӕ 57-рӕ, Лахъо Мурат, кӕ 57-рӕ, Мирзоян Карен, кӕ 100, тренерхӕр Хъӕпӕ Арамбыйр Теуцожӕ Инверрӕ.

Зӕнӕкӕокъухӕм ахӕлӕжыӕгъӕ тиспортсменхӕм пӕщӕныгъӕ адызыхыӕгъӕ тренерӕу Тыгъужӕ Алыӕ кызырӕртиуагъӕу, Ростов хӕкум, Краснодар краим, нӕмыкӕхӕми ябӕнакӕохӕм яухъазырыныгъӕ зӕрӕхагъахӕорӕр алырӕгъӕм кыщылыгъӕуагъ. Ады-

гейм ибатырхӕр апӕр чыпӕхӕм яшӕыпкӕу афӕбӕнагъӕх. Кубок шӕхӕлӕу кыдаыхыгъӕр Илӕ-

сыкӕу кыхыащтым фагъӕхы. Сурӕтым итхӕр: Адыгейм ит-ренерхӕмрӕ ибӕнакӕохӕмрӕ.

«Адыиф» Мыекъуапӕ — «Звезда» Звенигород — 24:40 (15:22, 9:18). Тыгъэгъазэм и 28-м Мыекъуапӕ щызӕлукӕгъӕх.

«Адыифым» щешӕагъӕхӕмрӕ кӕлапӕчӕм Игуаор зӕрӕдадзӕгъӕ пӕагъӕмрӕ: Кожубекова, Буряченко, Романенко — 4, Игнатченко — 2, Сысоева — 4, Еремченко — 1, Гусакова — 1, Гарбуз — 4, Чурбанова, Суханова — 3, Гопиенко — 2, Боглей, Косенкова — 2, Коцарева — 1, Дьякова.

«Звездар» Урысыем икомандӕ анахъ лӕшмӕ ащыц. «Адыифыр» джырӕ уахътӕ Звенигород икомандӕ текӕон ылӕкӕыштӕп. «Звездам» Урысыем ихӕшыпыкӕыгъӕ командӕ щешӕхӕрӕ Людмила Постновар, Оксана Королевар, нӕмыкӕхӕри хӕтых. Сурӕтым итхӕр: Людмила Постновамрӕ Оксана Королевамрӕ.

Нӕкӕубгъор зыгъӕхъазырыгъӕр Емтӕль Нурбий.

Зӕхъышагъӕхӕр:
Адыгӕ Республикӕм и Къӕралыгъо Совет — Хасӕр, иминистрӕхӕм я Кабинет

Къыдзыгъӕкӕыр:
Адыгӕ Республикӕм лӕпкӕ Иофхӕмкӕ, Иофхӕм кӕралхӕм ащыпсӕурӕ тильӕпкӕгъӕхӕм адырӕлӕ зӕпхыныгъӕхӕмкӕ ыкӕи кӕбар жугъӕм иамалхӕмкӕ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскӕр, 236

Редактор шӕхӕлӕр

ДӔРБӔ ТИМУР

Редакциер зыдӕшыӕр:
385000, кӕ. Мыекъуапӕ, ур. Первомайскӕр, 197.

Телефонхӕр:
приемнӕр: 52-16-79, редактор шӕхӕлӕм иапӕр: гуадзӕр: 52-49-44, редактор гуадзӕр-пшӕдӕкӕыжъ зыхыӕр секретары: 52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъӕр:
Урысые Федерацием хӕутын Иофхӕмкӕ, телерадиокӕзтынхӕмкӕ ыкӕи зӕлы-Иӕсыкӕ амалхӕмкӕ и Министерствӕ и Темыр-Кавказ чыпӕ гъӕлӕорышӕлӕп, зӕраушыхъатыгъӕ номерыр **ПИ №10-3892**

Гъӕзетым кыхиу-тыхӕрӕм мышыпкӕагъӕу кӕахӕфӕхӕрӕмкӕ кӕзытыхыгъӕхӕм пшӕдӕкӕыжъ ахы. Кӕатхӕхӕрӕмрӕ гъӕзетым щылажӕхӕрӕмрӕ яеплӕыкӕ зӕтемыфӕн ылӕкӕышт. Гъӕзетеджӕхӕм кытфагъӕхыӕр тхыгъӕхӕр зӕхӕтфыхӕрӕп ыкӕи кӕзытыхыгъӕхӕм аӕкӕдгъӕхъажыхӕрӕп.

Зыщыхаутырӕр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кӕ. Мыекъуапӕ, ур. Пионерскӕр, 268

Пӕагъӕр 4668

Индексхӕр 52161 52162

Зак. 3556

Хӕутыным узщыкӕлӕтхӕнӕу щыт уахътӕр
Сыхъатыр 18.00
Зыщыкӕлӕтхӕгъӕхъ уахътӕр
Сыхъатыр 18.00